

TA DOKUMENT PREDSTAVLJA IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV, IN JE NAMENJEN ZGOLJ ZA INTERNO RABO, ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE. NJEGOVE VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

AVGUST 2017

povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, priporočila in mnenja, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 13. 9. 2017

Končna redakcija: 12. 9. 2017

Pripravili: Ilinka Todorovski in Anja Nab Huš

Poudarki v odzivih in odgovorih ter priporočila za avgust 2017

Poročanje o slovesnosti ob 75. obletnici ustanovitve vaških straž v Dnevniku 20. avgusta je bil povod za varuhinjino vnovično priporočilo uredništvu Informativnega programa, da opravi poglobljeno notranjo razpravo o programskih standardih in poklicnih merilih. Varuhinja je o zadevi napisala mnenje.

Pritožbe na moderiranje komentarjev na spletnem mestu rtvslo.si kažejo, da gre za nevrvalgično točko v komuniciranju z uporabniki RTV vsebin. Varuhinja je o tem napisala mnenje ter Uredništvu za nove medije, vodstvu MMC ter odgovornim uredništvom Radia in Televizije Slovenija, ki so po statutu odgovorni za vsebine, objavljene na spletnem mestu rtvslo.si, priporočila, da v najkrajšem možnem času pripravijo nabor možnih ukrepov.

Veliko pritožb je bilo zaradi poletne TV-sheme s ponovitvami, zlasti ponavljanja oddaje Dobro jutro, in zaradi prekinitev v predvajanju avstralske TV-sage Kjer bom doma zaradi športnih prenosov - o obeh zadevah je varuhinja napisala mnenje.

Po številu pritožb je bil v ospredju šport na TV Slovenija: gledalci so spraševali, zakaj evropskih prvenstev v košarki in odbojki ter slovenskih športnih uspehov niso mogli spremljati na nacionalki.

Metodološka pojasnila

Od 1. januarja 2017 se pri vodenju dnevnika odzivov upošteva dejanska organizacija RTV Slovenija (programsko-produkcijske enote, organizacijske enote, uredniško-produkcijske enote, vodstvo, programski svet itd.). V poročilu se gledalce, poslušalce, bralce in druge uporabnike RTV podpisuje z začetnicami, razen v primerih uradnih dopisov. V statistiko odzivov se všttevajo vsi pisni ali ustni odzivi, zabeleženi v delovodniku, medtem ko je v mesečnem poročilu objavljen izbor.

KAZALO

TELEVIZIJA SLOVENIJA.....	4
I. INFORMATIVNI PROGRAM	4
So bili podatki v Odmevih preverjeni?.....	4
Slovo Bertija Rodoška, napaka v poročanju	5
Kdo naj govori o turistični Ljubljani?	6
Naj preiskovalni novinar ugotovi dejansko stanje pri Türkih	7
Zakaj voditelji tako zelo kimajo?	7
TVD/vaške straže	8
Manjkajoči podnapisi	9
Moteče, moteče, moteče	10
Izbor intervjuvanca Marka Juhanta	11
Išče, ne najde, obtoži cenzure	12
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM.....	12
Netransparentnost delovanja Uredništva oddaj o kulturi?	12
Razočarani gledalci avstralske nadaljevanke	13
III. RAZVEDRILNI PROGRAM	15
Kviz VEM, zakaj takšna gesla?	15
Dovolj kakovostne glasbe na TV?	15
Bo TVS prenašala Festival Avsenik?	15
IV. ŠPORTNI PROGRAM	16
Kako ste lahko košarko in odbojko prepustili komercialki?	16
V. PROGRAM PLUS	18
Neskončno Dobro jutro - zakaj ne piše, da gre za ponovitev?	18
Oblačila voditeljev Dobro jutro	19
VI. REGIONALNI PROGRAM – TV KOPER	20
Kaj imata skupnega Koperground in TV KP?.....	20
VII. SPLOŠNO	21
Dolgo poletje in eno samo ponavljanje	21
Bi bili podnapisi bolj berljivi na podlagi?	22
RADIO SLOVENIJA	23
I. RADIO PRVI	23
Tuja glasba v oddaji Slovenska zemlja v pesmi in besedi	23
Begunski otroci brez spremstva	23
II. RADIO SI.....	24
MMC	24
I. VSEBINA.....	24
Komentiranje na spletnem mestu rtslo.si	24

Oglasna sporočila ali novice?	26
Opozorilo na napako v opremi, pa nič!	27
II. MMC – DOSTOPNOST, STORITVE	27
Pritožba na preglasne oglase, drugič	27
Iskanje oddaj v arhivu	28
RTV SLOVENIJA	28
I. OGLASI – TV PRODAJA	28
Športni prenos so pokvarili oglasi	28
II. TEHNIČNE ZADEVE	29
Nočemo DAB + !	29
Zakaj v športnem prenosu šumi preglasijo komentatorja?	29
Težave s signalom v Beli krajini in Idrijskem	30
III. VARUHNJA	31
Odziv na intervju z varuhinjo v tržaškem dnevniku	31
PRILOGE	33
Priloga št. 1: TVD/vaške straže - Mnenje in priporočilo varuhinje	33
Priloga št. 2: Komentiranje na spletnem mestu rtvslo.si	35
STATISTIKA ODZIVOV	38

I. INFORMATIVNI PROGRAM

So bili podatki v Odmevih preverjeni?

Gledalec **V. S.** se je pritožil, da je v pogovoru v oddaji Odmevi gostja navedla napačne podatke o turistični sezoni v Občini Piran.

»V oddaji Odmevi je vaš cenjeni voditelj g. Bobovnik gostil predstavnico STA, ki je navedla ,da je v občini Piran 25000 turističnih postelj s katerimi ustvarijo cca 1,5 miliona nočitev. Iz spletne strani občine Piran je razvidno ,da razpolagajo s 12200 posteljami. Zanima me komu so namenjene manipulacije s številkami. Bilo bi korektno ,če bi voditelj to raziskal in nas gledalce obvestil o korektnih številkah.«

Odgovor varuhinje:

»Podatek, ki ga navajate in podstavljate pod vprašaj, ni bil predmet studijske razprave, ki jo je vodil gospod Bobovnik, prav tako ga ni izrekla predstavnica Slovenske turistične organizacije, kot pišete. Je pa bil podatek o 25 tisoč ležiščih (in ne turističnih posteljah) uporabljen v novinarskem prispevku Edija Mavsarja.«

Pojasnilo novinarja **Edija Mavsarja**:

»Pred seboj imam tekst mojega prispevka. Navajam: "V piranski občini kjer je na voljo 25.000 ležišč, letno ustvarijo 1,5 milijona nočitev." Omenjeno trditev opiram na uraden dokument Turističnega združenja Portorož, kjer so leta 2015 na območju občine Piran beležili 24.877 ležišč. Od tega jih je 9.300 v hotelih, preostale pa predstavljajo kapacitete v počitniških domovih, apartmajih, zasebnih namestitvah, kampih.... Gledalec navaja besedno zvezo "turistične postelje" sam sem v prispevku uporabil besedo ležišče, kar je širši pojem.«

Gledalca **V. S.** novinarjev odgovor ni prepričal.

»Priloženo vam pošilam odgovor Turističnega združenja Piran na katerega se sklicuje vaš cenjeni kolega.Podatki se ne ujemajo niti približno s njegovimi trditvami.Zato upravičeno sklepam ,da so nam bili v Odmevih posredovani napačni podatki.Korektno bi bilo ,da se napaka prizna in se nas gledalce o tem obvesti.Bil pa bi tudi zelo zadovoljen ,če bi mi vaš cenjeni kolega podal razlago razlike med posteljo in ležiščem ,kajti očitno jo on pozna ostale institucije npr.SURSpa ne.Ponovno pa bi rad poudaril ,da studijska razprava nima nobene vrednosti ,če izhaja iz netočnih podatkov.«

Odgovor **Edija Mavsarja**, ki po mnenju varuhinje odpravlja sleherno dilemo:

»Novinar se pri poročanju opira na več virov. Prvi vir je dokument z naslovom Evalvacija strategije in analiza stanja (turistične ponudbe v občini Piran) stran 18, tabela 7, iz katere izhaja, da je v občini Piran v letu 2015 bilo ležišč: 6.829 v hotelih, 2.202 v kampih, 5.000 v ostalih nastanitvenih objektih, in 9.000 v počitniških objektih. Torej skupaj zaokroženo 25.000. Gospod bi najbrž rad prikazal, da zadnjih 9.000 ne obstaja. A teh 9.000 je realnost,

saj občina lastnikom navedenih objektov (kjer se nahajajo ležišča) zaračunava pavšalno turistično takso in je iz tega naslova v letu 2016 pobrala 355.000€.

Drugi vir, ki utemeljuje moje številke je izjava direktorja Turističnega združenja Portorož Igorja Novela, ki trdi, da je v občini Piran realiziranih več kot 75% vseh nočitev, ustvarjenih na slovenski obali. Če naslednji podatek križamo s podatkom Rižanskega vodovoda (ki slovensko obalo oskrbuje s pitno vodo), da v poletnem času ob 85.000 stalno živečih prebivalcih (Koper, Izola, Piran, Ankaran) servisirajo še 45.000 tukaj nastanjenih turistov, potem je številka o ležiščih, ki sem jo navajal pravzaprav poddimenzionirana.

Kar se tiče SURSa in njegovih podatkov.... je to uradna statistika osnovana na podatkih iz baz. Realnost je taka, da v bazah iz tega ali onega razloga marsikaj manjka. V konkretnem primeru manjka vseh 9.000 ležišč iz počitniških objektov (ker se predpostavlja, da so v vsakem objektu le 3, torej manj kot 10 ležišč, ki jih SURS v svojo statistiko ne zajema). Zato smo tukaj dopisniki/terenski novinarji, ki stvari neredko vidimo/štejemo drugače, trdno verjamem da veliko bolj verodostojni.

Upam, da sem bil dovolj izčrpen.

Priloga: fotografija dokumenta z naslovom: Evalvacija strategije in analiza stanja (turistične ponudbe v občini Piran) stran 18, tabela 7«.

Slovo Bertija Rodoška, napaka v poročanju

Gledalka **D. C.** je opozorila, da je bila v Dnevniku ob smrti Bertija Rodoška objavljena napačna informacija o letnici njegovega rojstva. Menila je tudi, da je bila vest o slovesu tega glasbenika prekratka.

»Ob njegovi fotografiji sta bili letnici 1934 - 2017. Tudi voditelj je navedel, da se je rodil 1934. leta.

To ne drži, Berti Rodošek se je rodil 11. julija 1943. leta. Glede na dejstvo, da je bil kot radijski producent zaposlen tudi na RTV Slovenija (tega v prispevku niste omenili), se tak zdrs avtorju prispevka ne bil smel zgoditi! Upam, da boste o tej napaki obvestili gledalce. Tudi o ažurnosti bi lahko razmislili, saj je žalostna novica že dan prej krožila na družabnih omrežjih.

Tudi dolžina prispevka (30 sekund) se mi zdi povsem nesorazmerna z naslednjim prispevkom ob 40. obletnici smrti Elvisa Presleya, ki je tajal tri minute! Vem, da ju ne gre primerjati, vendar je Rodoškov prispevek v slovenski zabavni glasbi pustil neizbrisen pečat. Nenazadnje je "oče" festivalov Melodije morja in sonca ter festivala narečne popevke Vesela jesen. Predlagam, da si avtor tega kratkega prispevka z napačnim podatkom o letu rojstva ogleda v arhivu odlično oddajo Slavka Hrena iz cikla Zlata šestdeseta o Bertiju Rodošku.

In nenazadnje, če se lahko zgodi tak zdrs, kako naj verjamemo v verodostojnost tega, kar slišimo v osrednji informativni oddaji?«

Odgovor **Aleksandre Saksida**, ki je nadomeščala urednico Dnevnoinformativnega programa.

»Trudili smo se dobiti avtorja, ki bi pripravil prispevek ob smrti Bertija Rodoška, a nam žal ni uspelo. Tudi zaradi dopustov je okrnjeno število novinarjev. Zato smo se odločili za vest, ki smo jo povzeli po Slovenski tiskovni agenciji. Tam je bila očitno narejena napaka, mi smo jo ponovili v dobri veri, da so podatki točni. Novico smo v TV Dnevniku objavili istega dne, kot sta jo objavila STA in Radio Slovenija. Za napako v datumu se opravičujemo. Prav toliko sekund kot za Rodoška - približno 30 sekund - smo namenili tudi za vest ob 40-

letnici smrti kralja rokenrola Elvisa Presleya, o kateri so obširno poročale vse svetovne televizije. Ker imamo tudi pri nas številne oboževalce in posnemovalce Elvisa Presleyja, se je urednik že teden dni prej dogovoril z novinarko, ki je obiskala enega izmed najbolj znanih posnemovalcev in pripravila o tem prispevek v dolžini 1'40.«

Kdo naj govori o turistični Ljubljani?

Izbira sogovornika za prispevek o turistih v Ljubljani v Dnevniku je zmotila gledalko **N. K. Š.**

»... ko so avtorji prispevka spraševali ljudi, kako se počutijo v središču mesta, so se odločili, da za mnenje prosijo gospoda Verderberja. /Nomen est nomen/. Gospod Ferderber ni ravni neka referenca za mesto, v katerega se je preselil pred kratkim. Je pa prispeval k temu, da se res zanimivo, živahno in mladih polno srečevališče ob BIKOFE-ju uniči. V imenu čiščenja grafitov, utišanje glasbe in nato utišanje soseske nasploh. Bikofe je bilo srečevališče kar velike skupine mladih, ki danes nimajo več podobnega zbirališča v središču. Ferderber je poskrbel, da se ta del uredi z zabojniki in rožami, pa nekimi vzpenjalkami in veliko cipresami, da se ne bi več moglo grafitirati in da bi bilo "lepo". No, na prvi pogled je ta del ulice bolj podoben mrliški vežici. Iz vitalnega agilnega dela ulice v mrliško vežico! To je res napredek.

Problem novinarstva te vrste je, da poišče samo eno mnenje, je neke vrste duševna lenoba in neprofesionalnost, da se ne pogleda niti za ped naokoli, niti ne obudi zgodovine 2 kleti nazaj. Tako novinarstvo služi posamičnim interesom in ne javnemu, splošnemu in ne nazadnje objektivnemu. Svojevoljo nagradi. In mladi potegnejo spet enkrat kratko.«

Odgovor urednika **Vanje Vardjana**, ki je nadomeščal urednico Dnevnoinformativnega programa.

»Sogovornik v prispevku, ki ga omenjate, je bil izbran na podlagi širine, ki ga prinaša njegova življenjska zgodba. Kot je bilo v prispevku tudi navedeno, je vrsto let živel v Londonu, spoznal utrip velikega mesta, tudi turističnega, v Ljubljano pa se je vrnil že pred skoraj 20 leti in ne pred kratkim, kot navaja gledalka. Izbran je bil tudi za to, ker je očitno, da mu je mar za mesto, ker je dejansko (kot navaja gledalka) bil eden od pobudnikov za ureditev Židovske steze (o tem smo na naši televiziji imeli reportažo v oddaji Na vrtu - v njej je jasno prikazano, kakšna je bila ta ulica bila pred ureditvijo in kakšna je sedaj, to je razvidno tudi iz slikovnega dela prispevka v Dnevniku, čeprav to ni neposreden predmet utemeljevanja). Torej, v prispevku nastopa nekdo, ki je v delovanje mesta aktivno vpet. Obenem živi v neposredni bližini turistično najbolj obleganih točk, kar Židovska steza nedvomno je.

Navedba gledalke, da je novinarka poiskala eno samo mnenje, ne drži - saj sta bili v prispevku objavljeni še dve mnenji naključnih sogovornic, ki sta tudi Ljubljanki ter mnenje soseda, ki ni želel pred kamero, in ga zato nismo mogli posneti, je pa dovolil, da njegova stališča povzame novinarka. Mnenja Ljubljančanov tako sestavljajo 4/5 sogovornikov prispevka.

Vsebina, ki jo gledalka navaja (okrog srečevališča Bikofe) ni bila predmet prispevka. Če povzamemo, v prispevku nastopa človek, ki živi v centru mesta, je v mestu aktiven in je svetovljan in na razvoj turizma gleda s širše perspektive. Da bi bilo zajeto še širše mnenje, je novinarka med Ljubljančani posnela tudi anketo.«

Naj preiskovalni novinar ugotovi dejansko stanje pri Türkih

Gledalka **M. S.** se je na podlagi zapisa v časopisu Reporter pritožila nad poročanjem novinarko Eugenije Carl o nepremičnini družine Türk, prepričana je, da bi moral neodvisni preiskovalni novinar ugotoviti dejansko stanje v tej zadevi in njeno genezo.

»Plaçniki električnih priključkov imamo pravico, vi pa dolžnost, da nas o zadevah pravilno informirate, brez navijaštva, tako, kot je do sedaj počela vaša cenjena novinarka. To je zgodba, ki ji je prinesla imenovanje naslova, ki ji glede na včerajšnje navedbe drugega novinarja, ne pritiče.

In še vprašanje- kdo je dal pravico novinarjem RTV, da imajo državljane za »norce«. Zato za božjo voljo pokažite vodilni na RTV, da ustanovo vodite vi, ne pa posamezni novinarji.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Prejela sem vaše sporočilo, v katerem na podlagi zapisa v tedniku Reporter kritizirate delo novinarko Eugenije Carl. V zvezi s tem sta se odzvala vodstvo RTV Slovenija in Aktiv novinarjev Informativnega programa TV Slovenija. Obe stališči sta dostopni na tej povezavi: <http://www.rtv slo.si/sporocila-za-javnost/odziv-rtv-slovenija-na-poskus-profesionalne-in-osebne-diskreditacije-novinarke-eugenije-carl/431411> . Navedbam v obeh izjavah nimam česa dodati.«

Zakaj voditelji tako zelo kimajo?

Gledalcu dnevnoinformativnih oddaj **G. K.** "gre zelo na živce", da voditelji poročil pri oglašanjih novinarjev s terena "neprestano" kimajo.

"Ker je to zelo prisiljena gesta, je prav nenaravna in zelo opazna, meni celo moteča, čeprav razumem njen namen. Morda bi bilo dovolj usmeritev, da naj tega počnejo manj, kot delajo sedaj. Še posebej mi je grdo, če prikimava svoji sodelavki(cu) na terenu, saj vendarle prispevek pripravljata skupaj, poročevalec na terenu pa novice pojasnjuje nam, gledalcem, in ne voditelju v studiu. Za odtonek drugače je, če je gost na drugi strani ne-sodelavec, ki odgovarja na vprašanja voditelja."

Odgovor urednice Dnevnoinformativnega programa **Mojce Šetinc Pašek**.

"Pri pozdravih voditeljev v studiu in novinarjev, ki se v živo javljajo v oddajo s terena, poteka verbalna in neverbalna komunikacija. Enako je, ko imamo na vklopnem mestu gosta, ki sicer ni navajen nastopov pred kamero. Če je neverbalna komunikacija, pozdravljanje sogovornika s kimanjem, preveč poudarjena, je lahko moteča. Tega se naši voditelji in novinarji zavedajo in načeloma držijo pravila, da se z neverbalnimi gestikulacijami ne pretirava, ne v eno smer - da je gestikulacij, kimanj in podobnega preveč in ne v drugo smer - da jih sploh ni. Načeloma se držimo pravila, da naj neverbalna komunikacija vizualno teče čim bolj naravno in umirjeno.

Glede na opažanje gledalca, ki ga pretirano kimanje moti, pa bomo seveda opozorili novinarje in voditelje, da se držijo ustaljenih napotil za nastope pred kamero in s kimanji ne pretiravajo."

TVD/vaške straže

Varuhinja je prejela dve pritožbi glede prispevka **Barbare Renčof** o spominski maši za spravo in slovesnosti ob 75. obletnici ustanovitve vaških straž v Rovtah na Logaškem, objavljenem 20. avgusta v Dnevniku (urednik **Valentin Areh**).

Gledalka **T. S.** je bila ob gledanju osupla:

“Prispevek novinarke se mi zdi skrajno neprofesionalen, pristranski, politikantski in nikakor ne sodi v dnevnik nacionalne televizije. Kot, da bi gledala Novo 24 tV.

Če je že novinarka storila to profesionalno napako, je ne bi smel dopustiti odgovorni urednik. Protestiram proti takšnemu načinu podajanja novic.”

Gledalka **N. K. Š.:**

“1. Prispevek je bil ena od osrednjih novic tega Dnevnika. Novinar/ka je sicer skušal prikazati, kot da gre za pieteto do žrtev iz Rovt in iz drugih koncev Slovenije, kar je bil morda eden od namenov dogodka. Vsi intervjuvani ljudje so objokovali svoje sorodnike, ki so bili ubiti in pa dejstva, da nekateri še zdaj ne vedo, kje so pokopani. Novinar in kamera sta spraševala tako, da se je v ozadju videla slika belogardistične vojske.

2. Dejstvo je, da prispevek ni bil namenjen pokopavanju mrtvih/glej naslov!/, ampak o ustanovitvi vaških straž, ki so bile osnova za belo gardo, ki so jo ustanovili italijanski okupatorji. MVAK. Gre za kolaboracioniste etc. Torej je prispevek slavil neko dejstvo, ki ga je kvečjemu vredno obsoditi in obžalovati. To je tako, kot da bi v Nemčiji slavili ustanovitev SS enote oz. da bi nemška TV o tem pripravila spraven prispevek.

3. Slavnostni govornik je bil Cukjati, ki ga je novinar predstavil kot predsednika Zbora za republiko, kot da gre za predstavnika neke civilne organizacije. V resnici pa gre za zelo pomembnega člana Sveta SDS in bivšega predsednika parlamenta. Skratka, ne gre za apolitično zadevo, ampak za propagandni material za SDS. Zopet namerno favoriziranje ene stranke znotraj osrednje novice nacionalne TV.

Tak navijaški/EPP prispevek bi sodil kvečjemu na NOVO TV ali v navijaški klub, ki ga tvorijo še druge stranke kot so GOD, NSI in ne nazadnje cerkev.

Zahtevam, da se tako urednikovanje in novinarsko zavajanje preuči in ustrezno popravi narejeno škodo.”

Odgovor odgovorne urednice Informativnega programa, **Jadranke Rebernik:**

“Podrobno sem pogledala prispevek in tekst novinarke, ki je pripravila omenjeni prispevek. Gre za poročilo z dogodka, novinarka je povzela bistveno dogajanje in poudarke iz govora nekdanjega predsednika Državnega zbora Franca Cukjatija, ki je zdaj predsednik Zbora za republiko. Z dogodka je poročala in ne komentirala, tako kot vedno naredimo ob podobnih proslavah, povezanih z zgodovino. Dogodek v Rovtah pokrivamo vsako leto, saj sovпада tudi z evropskim dnevom spomina na žrtve totalitarnih in avtoritarnih režimov. Poklicna merila niso bila kršena, poročilo z dogodka je bilo pripravljeno korektno in profesionalno.”

Odziv direktorice Televizije Slovenija **Ljerke Bizilj:**

»Prispevek sem si pozorno ogledala. Bil je, bi lahko rekli, običajno, golo poročilo o dogodku. Problem pa seveda je, da smo mi nacionalna televizija in pričakujemo/o, da znamo in moramo znati postaviti dogajanje v zgodovinski kontekst, v prostor in čas.

Tega v tem prispevku nismo storili, še več, z napisi smo dogajanje postavili še bolj v enostransko dimenzijo. Pravilo in zahteva po celovitem poročanju velja za vsak dogodek, pri občutljivih temah, ki so pogosto predmet delitev in sporov v Sloveniji, pa je potrebno še več znanja in profesionalnosti. V tem prispevku seveda naloge nismo opravili, a žal, se nam to zgodi kdaj tudi pri manj občutljivih temah.«

Mnenje in priporočilo varuhinje:

Varuhinja je v zadevi zapisala mnenje in priporočilo, v katerem je poudarila, da sta **podani vsebini manjkala fokus in kontekst, ki bi gledalcu zagotovila verodostojno in celovito informacijo o kompleksni tematiki iz novejše narodove zgodovine.**

“Iz tematske celote, torej sosledja voditeljičine napovedi, novinarkega prispevka in grafičnih poudarkov (izpisanih citatov na zaslону) ni bilo povsem jasno, kaj je poročevalski fokus, ali je to poklon žrtvam povojnih pobojev v duhu narodne sprave, ali je to medvojno in povojno dogajanje na Logaškem, ali zaznamovanje evropskega dneva spomina, ali pa obletnica ustanovitve ene od medvojnih oboroženih formacij pri nas. Navedbe o nastanku vaški straž v tematski celoti niso bile umeščene v kontekst, torej dopolnjene z informacijami, ki osvetljujejo tematiko (npr. o poznejši kolaboraciji te formacije z okupatorjem), soočene z drugačnimi zgodovinskimi argumenti, stališči in pogledi (npr. o totalitarizmi, o vzrokih in posledicah) in zaokrožene z morebitnimi odzivi (če so bili oz. če je bil opravljen poskus, da bi jih pridobili).”

Varuhinja je poudarila, da **ima javna RTV pri poročanju o zgodovinskih temah, ki delijo tako javnost kot stroko ter so vir ideoloških in političnih delitev, še posebno odgovornost.**

Mnenje o tem je že zapisala v poročilu za maj 2017 (str. 45). **Uredništvu Informativnega programa je varuhinja vnovič priporočila poglobljeno notranjo razpravo o programskih standardih in poklicnih merilih.**

Varuhinjino mnenje v celoti je objavljeno kot PRILOGA 1 (str. 33).

Manjkajoči podnapisi

Gledalca **V. L.** in **F. R.** sta se pritožila, ker so v Prvem dnevniku 21. avgusta ponekod manjkali podnapisi s prevodom izjav v tujih jezikih.

V. I.: »Že večkrat sem se oglasil na link Dnevnika ali Odmevov in protestiral, ker so bili prispevki ne prevedeni (ne podnaslovljeni). To štejem za neresen odnos do nas gledalcev, ki moramo usluge televizije »Znova« redno mesečno plačevati. Zadnji tak primer je bil danes v Dnevniku ob 13. uri. Voditelj-ica se sicer vedno na koncu opraviči ampak tega ima človek počasi res dovolj!«

F. R.: »Postala je že stalna praksa, da so prispevki na TV brez prevoda. Elegantno nas odpravijo le z opravičilom. Uredniki pričakujejo, da poznamo in razumemo jezike tega planeta. Od poljskega, francoskega, španskega, malezijskega.....«

Odgovor urednika **Vanje Vardjana**, ki je nadomeščal urednico Dnevnoinformativnega programa:

»Tudi v tem primeru je možno le opravičilo. Do napake je prišlo zaradi tehničnih težav povezanih z zajemom in nalaganjem podnapisov na strežnik.«

Moteče, moteče, moteče

Gledalko **M. R.** je pisala, da jo moti več zadev v dnevnoinformativnih oddajah, in sicer grafična predstavitev podatkov, oblačila voditeljic in prvoosebno medsebojno naslavljanje voditeljev in novinarjev na terenu.

»- skorajda ni dnevnika, v katerem nam ne bi servirali kakšne razpredelnice, ankete, statističnih podatkov in podobnega dolgčasa!!! Če nimate dovolj novic oz. slikovnega materiala predlagam, da dnevnik skrajšate;
- ne vem, kdo se pri vas ukvarja z oblačili, a po pravilu tlačiti voditeljice v pretesne suknjiče, ki jih morajo za povrh še imeti zapete, je resnično neelegantno in neustrezno ter krivično do njih! Večinoma so videti kot safalade...
- pa še to (tega je k sreči zadnje čase malo manj, a se bojim, da zgolj slučajno) - neskončno neprimerno je, ko se začneta voditelj/ica in novinar/ka med seboj zabavati: "Dober večer, Tanja, so razmere...itd." in le ta odgovarja: npr., " Dober večer, Manica, ja, prav imaš... itd". Naj se sami pogovorita na kavici, na Dnevniku ali Odmevih pa sta/so zaradi gledalcev...«

Varuhinja je gledalki sporočila, da na pavšalne kritike težko odgovarja.

»Kot varuhinja ne morem razpravljati o okusih, prav tako težko posredujem za odpravljanje morebitnih napak, če pritožnik ne navede nobenih konkretnih primerov, razen nekih splošnih in pavšalnih opažanj, denimo o dolgočasnosti, safaladah, kavicah in rinjenju mikrofona pred usta.

Menim, da je način podajanja kritike, ko se zaradi nečesa, kar ni po gledalčevem okusu, z enim zamahom vse ustvarjalce novičarskih vsebin vrže v isti koš in pri tem uporablja žaljive izraze, neprimeren in krivičen do velike večine novinarjev in ljudi v ozadju, ki svoje delo opravljajo predano in maksimalno profesionalno.«

Gledalka **M. R.** z odgovorom ni bila zadovoljna, splošnim kritikam je dodala kritiko varuhinje.

»Strinjam se z vami, da moje besede niso bile ravno izbrane, nikakor pa niso bile žaljive in niso letele na točno imenovane ljudi, temveč na splošno, ker gre za zadeve, ki se na splošno oz. vseppek tudi dejansko dogajajo na TV1. Če ste jih drugače razumela se opravičujem. Ljudje - enako gledalci - ponavadi reagiramo, ko imamo res polno malho in se zadeve ponavljajo v nedogled. Ali ko, lepše povedano, postanejo manira. Vse naštetu je točno tako, kot sem napisala, in bistva ne bi spremenilo nobeno zavijanje v celofan.

Očitno delujete in razmišljate le o posameznih, konkretnih zadevah v smislu dne tega in tega je ta in ta rekel/la oz. naredil/la to in to, kar ni v skladu s tem in onim... Jaz pa si nisem zapisovala, bi bilo prevečkrat, pa vedno sem upala, da je zadnjič oz. slučajno... Gotovo tudi vi kdaj gledate TV Slo, nemogoče, da nič od v "pritožbi" naštetega niste opazila! Glede tega se strinjajo prav vsi, ko je kdaj beseda nanesla na "vaš" program. Večina, pravzaprav, sploh več ne gleda Dnevnika ali Odmevov, žal, čeprav, kot pravite, tako hudo pa spet ni...

Pa da ne bi mogla nič storiti v zvezi s tem? Nimate nobenih sestankov? Ne poznate urednikov poročil, športne redakcije, stilistke? Ajejej, potem pa res ni pomoči in bodo zadeve še dolgo takšne...

Škoda. A je potem, kot izhaja, varuh nastavljen za varovanje urednikov in novinarjev ter za to, da uči gledalce lepega vedenja?«

Naslavljanje med voditelji in novinarji je varuhinja obravnavala aprila 2017. V aprilskem mesečnem poročilu (str. 51) je mnenje lektorjev o tej tematiki.

Izbor intervjuvanca Marka Juhanta

V zadnji julijski oddaji Intervju je **Jože Možina** gostil dr. Marka Juhanta, kar je zmotilo gledalko **J. E.**, ki je glede izbora gosta postavila več vprašanj.

- »1. Ali je res populizem lahko kriterij za izbor intervjuvanca? Kot znanstvenica nisem zasledila drugih relevantnih kriterijev.
2. V nobeni od trditev, ki jih je intervjuvanec tako nekritično in vehementno zagovarjal, nisem zasledila utemeljitve s podatki, raziskavami, teorijo. Pri tem ga je voditelj še spodbujal in mu tudi sam brez neke zdrave kritične presoje (da ne omenjam znanstvene ali vsaj strokovne podlage) priznaval resničnost in pravilnost, celo revolucionarnost trditev, npr. da so vsi otroci razvajeni, da je šolski sistem slab in ne omogoča zdravega razvoja, da hodijo starši v šole z odvetniki ipd. Vse od naštetega se dogaja, vendar za niti eno od teh trditev ne morem reči v kolikšni meri, ker tudi sama nimam ne številke ne verodostojnih drugih dokazov. Ali je torej možno, da iz lastnih izkušenj in na podlagi lastnih prepričanj (ki so mimogrede prej razdiralna kot konstruktivna) lahko predstavljamo stališča o vzgoji, ki po mnenju obeh veljajo vsaj v Sloveniji, če ne tudi v Evropi??
3. Prizadeta sem tudi osebno: kot "mamica" (kot nas imenuje intervjuvanec), ki ima dva odgovorna otroka in ni nikoli hodila za njiju čakati v vrsto za mesečne vozovnice, kot znanstvenica v vzgoji in izobraževanju, ki bere veliko znanstvene literature, pa se na nacionalni televiziji v prime timu sooča s populistom, čigar pogledi so nestrokovni, v mnogočem škodljivi, a predstavljeni kot verodostojni, in nenazdanje kot ženska, ki mora še na televiziji prenašati seksistične izjave v slogu, da smo za vse hudo krive "mamice" in "učiteljice". V šali sem se vprašala, če smo v Sloveniji same samohranilke in torej otroci ne živijo tudi z očeti.
Nacionalna televizija si po mojem mnenju česa takega ne bi smela privoščiti.«

Odgovor avtorja intervjuja **Jožeta Možine**:

- »1. V primeru specialnega pedagoga Marka Juhanta gre vse prej kot za populizem. Ta oznaka je žaljiva. Gospod je izredno priznan strokovnjak s področja vzgojnih problemov, ki je napisal okrog 15 knjig, v zadnjih letih pa je opravil tudi več kot 300 predavanj na slovenskih šolah in vrtcih.
2. Gospod Juhant je praktik, kar je bilo v intervjuju že v začetku izpostavljeno. Kličejo ga v družine in na šole, kjer pomaga reševati najtežja vzgojna vprašanja. Pri tem prihaja v stik z najhujšimi posledicami permisivne vzgoje o teh skrajnih odklonih je tudi govoril. Nikakor pa ne generalizirall kot mu je očitano.
3. Izraz populizem je žaljiv, če bi se gospa podpisala, bi ji o tem napisal še kaj več.* Intervju z g. Juhantom je doživel silovit, skoraj izključno pozitiven odziv. Tak je tudi obisk na spletu, saj se je pogovor z njim takoj znašel med najbolj zaželenimi intervjuji. Ima pa g. Juhant zaradi svojih doslednih prepričanj tudi kar nekaj nasprotnikov, tudi iz stroke, vendar je to običajna dinamika.«

*Voditelju je pisarna varuhinje pojasnila, da se je pritožnica varuhinji razkrili z vsemi osebnimi podatki, vendar varuhinja te (v procesu notranje korespondence), zaradi varovanja osebnih podatkov in načela zaupnosti med njo ter javnostjo, prikrije.

Gledalke **J. E.** odgovor voditelja ni prepričal:

»Spretno se je odzval samo na besedo »populizem«, medtem ko se na ostala dva komentarja ni. Absolutno stojim na stališču, da posplošene trditve brez nekih raziskav ali teorije vodijo v populizem in od tega ne odstopam.«

Išče, ne najde, obtoži cenzure

Organizator referendumske kampanje **Vili Kovačič** je na več naslovov, tudi varuhovega, poslal protest, ker v spletnem arhivu RTV Slovenija ni uspel najti intervjuja, ki ga je na TV SLO 3 z njim opravil **Boštjan Veselič**. Vprašal je, ali je to »že del oviranja kampanje«. Ko je posnetek našel, je menil, da je bil namenoma skrit.

»Našel sem link na to oddajo. Iskanje po arhivu neposredno, pa je še vedno problem. Število ogledov iz arhiva vam je tako uspelo zreducirati na 2, kar je nov dosežek cenzure na skrito-prikrit, to je rtv način ? SRAMOTA!!!!«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Obžalujem, ker ste imeli težave, sama sem ga našla brez težav, ko sem v iskalnik vpisala ali besedo Kovačič ali Na tretjem. Če imate predlog za drugačne iskalne pogoje ali če kdaj menite, da je v arhivu prišlo do napake, vam predlagam, da uporabite spletni obrazec https://www.rtv slo.si/modload.php?&c_mod=avareport , in pišete pristojnim za delovanje spletnega arhiva.

Menim, da je v tem primeru uporaba besed kot so cenzura, skrivanje in sramota neprimerna in neutemeljena.

Veseli me, da ste zadovoljni z intervjujem in vodenjem gospoda Veseliča.«

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Netransparentnost delovanja Uredništva oddaj o kulturi?

Gledalka **B. R.** je opozorila na težave pri obveščanju uredništev in oddaj o kulturnih dogodkih, zato njihovo delovanje ocenjuje kot v celoti netransparentno. Posebej je izpostavila oddajo Poletna scena.

“Ker se nam gojenje pristnih osebnih odnosov z novinarkami in novinarji zdi etično sporno, niti za to nimamo časa, hkrati pa ne želimo najeti nekoga, ki bi v zameno za plačilo tovrstne odnose gojil namesto nas, je informiranje vaših sodelavcev in sodelavk zelo otežkočeno. Opozarjam, da ne gre za našo zahtevo ali željo, da bi bili naši dogodki pokriti s strani vaše institucije, gre za zahtevo, da je vsem akterjem (če se da tudi akterkam) na kulturni sceni pod enakimi pogoji omogočen vsaj dostop do kontaktov, ki jih je mogoče uporabiti za obveščanje o tem, kar organizacije in posamezniki_ce delajo. Vendarle je RTVSLO javni servis.

Spodaj lahko vidite, da mi je mejl, poslan na javno objavljen naslov tv.kultura@rtvslo.si, zavrnilo, češ da je poln. Za npr. Poletno sceno, ki se zdi glede obveščanja še nekoliko bolj privatna zadeva kot kulturna redakcija, e-naslov sploh ni objavljen, zato sem poskusila srečo s pisanjem na domnevane mejle naključno izbranih novinark (ime.priimek@rtvslo.si).”

Varuhinja je B. R. pritrdila, da je na spletnem mestu rtvslo.si težko najti potrebne informacije, zato ji je posredovala konkretne stike in nekaj predlogov, kako se znajti in priti do ustvarjalcev oddaje.

Mnenje varuhinje:

“Pritožba je upravičena tako z vidika odprtosti komunikacijskih kanalov do ustvarjalcev RTV vsebin kot z vidika preglednosti delovanja, dostopnosti do odločevalcev in možnosti posredovanja informacij pod enakimi pogoji. Pristojne pozivam, da skrajšajo pot do ustvarjalcev, prečistijo komunikacijske kanale in poskrbijo za preglednost v stikih.”

K ureditvi področja dostopnosti in odprtosti v komunikaciji je pozvala vodjo Službe za odnose z javnostjo, v. d. vodje Multimedijskega centra, odgovorno urednico Kulturno-umetniškega programa, urednico Uredništva oddaj o kulturi in pomočnico direktorice TV Slovenija za programske zadeve. V. d. vodje Multimedijskega centra je v odzivu navedel nekaj možnih načinov izboljšanja preglednosti stikov na spletnem mestu rtvslo.si.

Varuhinja je že podala mnenje o potrebnih spremembah na tem področju, in sicer v mesečnih poročilih za januar (str. 23), februar (str. 39) in maj (str. 35).

Razočarani gledalci avstralske nadaljevanke

Več gledalcev in gledalk se je po telefonu ogorčeno pritožilo nad prekinitvijo predvajanja avstralske nadaljevanke »Kjer bom doma« na drugem programu TV Slovenija - zaradi prenosa svetovnega prvenstva v atletiki.

»Prisiljeni smo plačevat za 101 ponovitev, posiljujete nas z oglasi, stokrat eno in isto, kot da smo vsi neumni, pa šport, šport šport. Mi upokojenci bi dali še en evro zraven za RTV naročnino, da bi le imeli več lepih nadaljevanek, kot je ta avstralska. No, zdaj ste nam pa še to vzeli, samo zaradi športa.« (G. D.)

»Končno je na TV Slovenija ena nadaljevanka, ki ni en sam seks in nasilje, ampak je gledljiva, ima lepo zgodbo. Imam 81 let in sem komaj čakala, kako se bo razvilo dogajanje, potem pa v Pilotu vidim, da ni napovedanih nadaljevanj. Nič ne piše. Preprosto nič. Če ste že premikali - zakaj se to ne objavi? In sploh: zakaj se to sploh tako grobo premakne, samo zaradi športa ali kaj? Ali niste mogli vnaprej vedeti, da bo ta šport?« (G. P.)

Gledalci so spraševali, zakaj je bila nadaljevanka prekinjena, zakaj ni vodstvo TV Slovenija predvidelo termina, ki ga ne bi bilo treba prekinjati, zakaj o prekinitvi predvajanja niso bili obveščeni, zakaj ni nadaljevanka predvajana npr. istega dne, a kasneje?

Pisarna varuhinje je vprašanja posredovala pomočnici direktorice Televizije Slovenija **Nataliji Gorščak**, ki je pripravila pojasnila:

1) Zakaj je bila načrtovana prekinitiv nadaljevanke?

»Glede na to, da imamo na TV SLO 2 t.i. drsečo shemo, ki je podrejena športnim prenosom, smo prekinitiv načrtovali zaradi prepozne premiere delov, ki bi bili v tem času na sporedu. Ko smo pred leti nadaljevanke umeščali v poznejši čas, so se gledalci pritožili, da je bolje, da nadaljevanke ne predvajamo, kot da je na sporedu mnogo kasneje, ko je več ne gledajo. Kljub temu, da imajo mnogi naši gledalci na voljo storitev gledanja z zamikom, se za predvajanje v poznejšem terminu nismo odločili, saj je ravno toliko tudi takih, ki te storitve nimajo in bi tako ostali prikrajšani.«

2) Zakaj nadaljevanka ni bila predvajana na prvem programu (če je vodstvo vedelo, da jo bo na TV SLO2 moralo prekiniti)?

»TV SLO 1 ima programsko shemo, ki ne predvideva sprememb in nima termina za umestitev dnevne nadaljevanke, medtem ko smo se za TV SLO 2, kjer shema predvideva spremembe, odločili, da bomo letošnje poletje vanjo umestili dnevno nadaljevanko, ki se nam je zdela primerna za širši krog gledalcev in ki bi lahko postala del programske ponudbe na TV SLO 2 v primeru pozitivnih odzivov gledalcev, seveda le v času, ko na tem programu ni športnih prenosov.«

3) Zakaj gledalci o prekinitvi nadaljevanke niso bili obveščeni? Če so bili, kako so bili?

»Gledalci so bili o programu in o nadaljevanki obveščeni preko sporeda TV Slovenija, posebej jih o prekinitvi nismo obveščali, saj smo preko napovednikov obveščali o tem, da bomo imeli prenose Svetovnega prvenstva v atletiki v časovnem obdobju od 5. do 13. avgusta.«

Nadaljevanka je bila konec avgusta vnovič prekinjena, tokrat zaradi prenosa nogometa, zaradi česar se je po telefonu pritožilo še več razočaranih gledalcev.

Mnenje varuhinje:

Menim, da imajo gledalci prav, ko grajajo umestitev nadaljevanke na program in v konkreten programski pas, za katerega so snovalci programske sheme lahko predvideli, da bo občasno zaseden z drugimi vsebinami in da bo prekinjena kontinuiteta. Menim, da bi oblikovalci programske sheme morali bolj pretehtati, ali je drseča shema primerna za umestitev (dnevne) nadaljevanke, saj prekinitve gledalce iritirajo, in pri njih ustvarjajo vtis, kot da gre za stihijske odločitve, gledalcem neprijazne odločitve, ali pa odločitve, ki so v korist določenim vsebinam (šport) oz. na škodo drugih vsebin (igrana serija). Če so takšne umestitve in prekinitve neizogibne, naj se gledalce o tem obvesti pravočasno in po vseh utečenih kanalih.

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Kviz VEM, zakaj takšna gesla?

Gledalka **J. Ž.** je imela pripombo nad gesli v križanki kviza Vem!

»V križanki je bil vnešen ansambel MODRIJANI IN TANJA ŽAGAR a se ne bi bolj spodobilo vnests AVSENIKA v POP pa Nuško Drašček, Nuša Derenda, Alenko Godec, Darjo Švajger ali pa Ota Pestneja to so prva liga, sram vas naj bo, da ste tako nizko padli, kot kulturna ustanova, druge ste kar dobro izbrali, ta dva pa že kukata iz vsake špranje, dokaj nadležno je že to, Avsenik je velikan in ne Modrijani, tudi v oddaji Slovenski pozdrav je veliko premalo njihove glasbe.«

Odgovor Odgovornega urednika Razvedrilnega programa **Maria Galuniča**:

»Kviz Vem! je TV igrice, kjer sestavljalci vprašanj ne sestavljajo križank glede na pomen posameznikov na določenem področju družbenega delovanja, ampak je glede na žanr pomembnejša kombinacija črk, težavnost, nepredvidljivost, presenetljivost - gre za zabavno in ne izobraževalno ali kulturno-umetniško oddajo. V omenjenem primeru nikakor niso vnašali v križanko najboljših, najbolj cenjenih, najbolj imenitnih glasbenikov, ti kakovostni kriteriji za ta žanr niso pomembni in upamo, da je to mogoče razumeti.«

Dovolj kakovostne glasbe na TV?

Gledalko **J. Ž.** je zanimalo še, zakaj se v programih TV Slovenija vrti malo, kot pravi, kvalitetne glasbe.

»V eni izmed oddaj POLNOČNI KLUB so bili gostje samo znani starejši glasbeniki, vsi so kritizirali te mlade skupine, slabo napisana glasba in besedilo, nobenega sita ni več, preveč je enostavne glasbe, takšne, ki jo zna vsak zapet, če ima posluš, itak pa takšni ansambli največ igrajo drugod po Evropi, ker tam jih cenijo, doma pa smo še malo za časom.«

Odgovor Odgovornega urednika Razvedrilnega programa **Maria Galuniča**:

»O okusih je vselej težko razpravljati, kaj šele soditi. V Razvedrilnem programu smo prepričani, da se uredniki z veliko odgovornostjo odločajo za uvrstitev kakovostne glasbe v naše oddaje. Velja tako za zabavno kot narodno-zabavno glasbo. Ne vemo, o čem so govorili gostje oddaje Polnočni klub in katero glasbo pogrešate v naših oddajah. Trudimo se, da bi z različnimi zvrstmi dosegli čim širši krog gledalcev in upamo, da najdete tudi vi tisto oddajo, kjer vam bo glasba vsaj malo všeč: Slovenski pozdrav, Vikend paket, Aritmija, Popšop, Ema, Slovenska popevka, Poprock, Melodije morja in sonca, Slovenska polka in valček, številni koncerti, festivali narodno-zabavne glasbe, glasbeni dokumentarci, 10 domačih, video spoti v Točki vsak večer in gotovo še kaj.«

Bo TVS prenašala Festival Avsenik?

Gledalka **J. Ž.** je od odgovornega urednika programa želela še odgovor glede (ne)predvajanja Festivala Avsenik.

»Prosim ,če mi pojasnite zakaj ne snemate Dneve Avsenikove glasbe, ljubitelji smo za poslušanje njihove kvalitetne glasbe prikrajšani, snemate pa vse drugo zelo nekvalitetno, posebej MODRIJANE ,oni nam že iz vsake špranje gledajo, kaj dajejo medijem, da jih toliko forsirajo.«

Odgovor Odgovornega urednika Razvedrilnega programa **Maria Galuniča**:

»Tudi sami mislimo, da je Festival Avsenik zanimiva prireditev, ki bi jo gledalci z veseljem pogledali, vsaj slovenski večer. Na TV Slovenija bi jo tudi brez težav predvajali, če bi nam jo organizatorji ponudili. V letnem načrtu nimamo namreč nobenega snemanja tovrstnih prireditev v lastni produkciji, ampak predvajamo zgolj tiste, ki nam jih zunanji producenti ponudijo v odkup. Tudi koncerta Modrijanov nismo snemali sami, temveč smo ga z veseljem 'zgolj' predvajali. Enako velja za ostale narodno-zabavne prireditve. Z organizatorji Festivala Avsenik smo se pred leti že dogovarjali o tovrstnem sodelovanju, a se zanj še niso odločili. Močno upamo, da se to zgodi kmalu, morda že prihodnje leto.«

Sicer je gledalka mnenja, da je TV Slovenija pozabila na glasbo bratov Avsenik in predvaja preveč glasbe Modrijanov.

IV. ŠPORTNI PROGRAM

Kako ste lahko košarko in odbojko prepustili komercialki?

Več gledalcev se je - pisno in po telefonu - pritožilo, ker TV Slovenija ne prenaša košarkarskega in odbojarskega evropskega prvenstva. Gledalci so spraševali, katere športne prenose bodo lahko v bodoče spremljali na javni televiziji.

L. P.: »Zanima me, kaj se je zgodilo, da prenosov omenjenih prvenstev ni na RTV SLO. Posledično moramo zdaj na smrdljivih komercialnih televizijah ob slabših komentatorjih in oranžnih barvnih shemah gledati oglase še celo med igralnim časom, da sploh ne omenjam, da prvenstev sploh ni možno spremljati po zraku z anteno brez raznih naročnin. Sam bi veliko raje videl, da se namesto Emi, Evroviziji in raznim narodnozabavnim oddajam denar nameni pravicam za prenos tudi tistih športnih dogodkov, ki jih želijo ugrabiti komercialne televizije. Ne vem pa, kakšno je večinsko mnenje gledalcev.»

V. P.: "Opazil sem, da so pravice tekem EP v košarki od letos v lasti Pro Plusa. Zanima me, zakaj je RTV Slovenija, oz. le TV Slovenija pravice tega pomembnega prvenstva prepustila komercialni televiziji. Ali ne bi mogel biti prvobitni interes nacionalne televizije publiki prinesiti možnost ogleda tekem, ki so za košarkoljubni slovenski narod (posledično tudi za narodno zavest) izjemnega pomena. Vendarle je to stvar nacije kot take. Ali TV Slovenija ne vidi več interesa v tem? To ob zares izjemni ekipi vašega športnega programa, ki je po kvaliteti daleč nad ostalimi v Sloveniji in so jo letos zapustila nekatera res izjema imena, sicer težko verjamem. Kot gledalec in zagovornik

podpiranja nacionalnega RTV servisa upam, da zgledu košarke ne bodo sledili tudi ostali športi. V prvi vrsti s tem mislim na smučanje.”

S. Z.: “Veliko večino ljudi zanima kdo in zakaj je ukinil na programih RTV Slovenija prenose skupinskih športov (košarka, nogomet, rokomet, ...) in jih predal komercialnim televizijam. Verjetno Vas ni treba opomniti, da imamo tudi mi določene pravice v takih odločitvah.”

Z. E.: “...bodo v kratkem na športnem področju pomembne prireditve (košarka, odbojka, nogomet...), gledali jih bomo na komercialni televiziji čeprav bi jih raje na slovenski že zaradi večino dobrih športnih komentatorjev , na naši televiziji pa lahko gledamo oddaje" znova" npr .Kdo bi vedel.....!

Pritožnikom je pisarna varuhinje posredovala obrazložitve odgovornega urednika Športnega programa **Miha Žibrata**.

“TV Slovenija košarkarskega evropskega prvenstva ni »prepustila« komercialni televiziji.

Bili smo postavljeni v položaj, ko se za TV pravice pravzaprav nismo mogli pogajati po normalnih, ustaljenih in sprejetih poteh. TVS se je za evropsko prvenstvo zanimala že lani po končanih kvalifikacijah in pred žrebom za samo EP. Žal je FIBA prodala pravice za področje bivše Jugoslavije agenciji, ki je s potrebnimi odgovori odlašala 2 meseca, nato pa nas /ko smo obiskali njihov sedež/ enostavno obvestila, da so TV pravice prodali. Ni bilo, kot je to v navadi in splošno sprejeto razpisa /tenderja/, nismo izvedeli niti koliko bi morali za TV pravice plačati, običajnih pogajanj sploh ni bilo. Lahko bi rekli, da so bile TV pravice prodane »pod mizo«, brez možnosti, da bi se TVS zanje borila. Verjemite, da bi se.

Nobene bojazni pa ni, da bi po podobni poti izgubili smučanje oz. zimsko sezono. Imamo trdne veljavne pogodbe in na TVS boste lahko spremljali celotno zimsko sezono, vključno z zimskimi olimpijskimi igrami.”

“Gledalci na TVS resda ne bodo mogli spremljati EP v košarki in odbojki /oboje je bilo prodano v paketu/. Nogomet pa na TVS ostaja. Že pojutrišnjem bo tekma slovenske reprezentance, ravno tako v ponedeljek, dve tekmi reprezentance bosta tudi v oktobru. Mimo tega bomo prenašali še nekaj zanimivih tekem iz kvalifikacij za svetovno prvenstvo, slovenski pokal...

Trudimo se tudi, da bi ponovno prišli do tekem državnega prvenstva, kar pa bo možno šele po izteku sedanje pogodbe o TV pravicah, torej v sezoni 2018/19. Od te sezone dalje bo tudi več mednarodnega nogometa /evropska liga/...”

Odgovorni urednik je pojasnil tudi, da bodo gledalci na TV Slovenija lahko spremljali Evropsko prvenstvo v rokometu (januar 2018), v decembru pa svetovno rokometno prvenstvo (ženske).

Odgovor gledalca **L. P.:**

“Žalosti me, da je prišlo do prodaje pravic na tak način, hkrati pa se sprašujem, ali je to sploh zakonito.”

Pisarna varuhinje je v odgovoru gledalca obvestila o sklepu in aktivnostih Programskega sveta glede te problematike:

“Ker se sprašujete, ali je bil postopek prodaje pravic za prenos evropskega košarkarskega prvenstva sploh zakonit, vas bo zagotovo zanimalo, da je Programski svet RTV Slovenija je na svoji seji 19. junija obravnaval omenjeni postopek. Svetniki so se seznanili s poročilom odgovornega urednika Športnega programa na Televiziji Slovenija o razlogih za izpad prenosov košarkarskega prvenstva. Ob tem je Programski svet pozval vodstvo Radiotelevizije Slovenija, da v sodelovanju z vodstvom sveta pripravi dopis za vodstvo evropske košarkarske zveze in zahteva pojasnilo glede transparentnosti postopka podelitve pravic za prenos prvenstva.”

V. PROGRAM PLUS

Neskončno Dobro jutro - zakaj ne piše, da gre za ponovitev?

Več pritožb - telefonskih in pisnih - je bilo zaradi poletnih ponovitev oddaje Dobro jutro.

G. M.: »Saj človek ne ve, ali bi se smejal ali jokal, že četrtič ste nam prodajali Dobro jutro, trikrat v ponovitvah, zdaj pa v ponovitvah ponovitev, in za to plačujemo naročnino..«

G. M.: »Nimam besed nad temi ponovitvami. Ogorčena sem, ker so mi voditelji pri 40 stopinjah celzija voščili dan žena in veliko noč.«

N. R.: »Saj bi še prenesla te ponovitve, ker imam Dobro jutro rada. Ampak, ali me res morate že navsezgodaj posiljevati s smrtnimi boleznimi, od prostate dalje? Kaj ne bi raje ponavljali oddaj z vedrejšimi življenjskimi temami?«

M. K.: »Oddajo Dobro jutro v poletnem času ponavljate kolikor jaz vem četrtič. In spet se moramo obrniti na sosednjo državo, kjer je oddaja v živo in lahko izvemo sveže novice.«

Glede ponovitev je **pisarna varuhinje** gledalcem poslala pojasnilo vodstva TV Slovenija glede snovanja poletne sheme:

»Poleti je v Sloveniji pred ekrani v povprečju četrta milijona gledalcev manj kot v ostalem delu leta, zato večina televizij ponavlja oddaje, ki so nastale čez leto. Kljub temu je Televizija Slovenija po zakonodaji zavezana k temu, da mora spoštovati kvote evropskih avdiovizualnih del, kvote slovenske produkcije in kvote slovenske neodvisne produkcije, prav tako mora določeno število premier predvajati v najbolj gledanih dnevni terminih.«

Gledalci so se tudi pritoževali, ker ni bilo nikjer nobene oznake ali napisa, da gre za ponovitve.

G. D.: »Res mi je prekipelo. Vsako jutro ponavljate stare oddaje Dobro jutro in se delate, da potekajo v živo. Ali mislite, da smo tako neumni, da tega ne vemo?

G.: Že od jutra me vabite, da pokličem v oddajo, objavljate številke. V resnici pa nas farbate, saj so to ponovitve. Zaprite štacuno in ne pošiljajte nam položnic.«

Pomočnica direktorice TV Slovenija in v. d. urednice Programa Plus **Natalija Gorščak** je prepričana, da ne gre za ponovitve in da oznaka ni potrebna.

»V napovedi piše: Poletni izbor, kar pomeni, da gre za izbor – to piše v vsakem opisu v vseh sporedih. V bistvu gre za izbor, na novo montirano zadevo, ki je ne označujemo kot ponovitev oziroma nam je ni treba označevati in nihče na tem svetu kolaža prejšnjih oddaj ne označuje kot ponovitev.«

Mnenje varuhinje:

Menim, da imajo gledalci prav, ko opozarjajo, da oddaja ni ustrezno označena. Glede na to, da gre za izbor oz. kolaž, morda res ni potrebna oznaka P za ponovitev. Manjka pa kakršna koli časovna identifikacija oz. informacija o tem, kdaj so vsebine nastale. Ne v špici oddaje ne v sami oddaji ni z ničemer označeno, da gre za arhivske posnetke in stare vsebine, k zavajajočemu vtisu prispeva dejstvo, da je uporabljena kar običajna špica oddaje Dobro jutro. Brez označb se pri gledalcih ustvarja vtis, da želi TV Slovenija ponovitveno vsebino predstaviti kot izvirno. Pri tem opozarjam na poklicna merila, v katerih je v več točkah natančno zapisano, zakaj in kako je treba označevati arhivske posnetke. Menim, da gre za napako, ki bi jo bilo treba popraviti.

Oblačila voditeljev Dobro jutro

Upokojena gledalka **D. D.** je podala kritiko oblačil voditeljev oddaje Dobro jutro.

»Imam občutek, da prihajajo v oddajo kot da bi šli na smučanje, na piknik ali pa v domačo dnevno sobo. Namreč mnenja sem, da kariraste srajce, športne hlače s tisoči žepov, karirasti puloverji, puliji ne spadajo med oblačila voditeljev, pa čeprav se ta oddaja predvaja v dopoldanskem času, ko so predvsem gledalci upokojenci. Si ne zaslužimo, da se oblečejo tako kot se za TV spodobi, sicer pa jih zamenjate z urejenimi voditeljicami.

Menim, da bi morali biti oblečeni tako kot so voditelji novic. Včasih imam občutek, da bodo prišli v oddajo v kratkih hlačah ali celo v kopalkah. Vzamite si za vzorec oddajo dobro jutro na Hrvaškem.«

Pomočnica direktorice TV Slovenija in v. d. urednice Programa Plus **Natalija Gorščak:**

"Dobro jutro je dopoldanska oddaja in če si boste ogledali podobne oddaje na ostalih javnih televizijah po Evropi - vključno s HTV, boste ugotovili, da imajo tudi tam voditelji različne stile, ponavadi prilagojene karakterju voditelja, vendar vedno elegantno s primesjo t.i. casual, t.i. stila za vsak dan. V Uredništvu oddaje Dobro jutro podobno kot vi nismo zadovoljni s stilom voditeljev, vendar je izvirna težava v tem, da imamo na voljo samo določeno vrsto oblačil in v obleko vlagamo mnogo (oziroma izjemno malo) manj sredstev kot v samo vsebino - redno tako delamo na terenu, pripravljamo petkova srečanja po vsej Sloveniji in v oddajo vabimo strokovnjake z različnih področij.

Zavedamo se, da so stilisti na TV SLO naša šibka točka, vendar je v trenutnih razmerah to področje, na katerem ostaja status quo."

Gledalka v odgovoru ugotavlja, da njene pripombe niso naletele na dober odziv, saj da so dogovorne osebe našle vrsto opravičil za stanje, ki jo moti. »Hvala bogu da so se drugi programi.«

VI. REGIONALNI PROGRAM – TV KOPER

Kaj imata skupnega Koperground in TV KP?

Prebivalco Obale **M. M.** je ob gledanju Primorske kronike 14. 8. zmotil posnetek, s katerem je Marko Breclj napovedal Festival Koperground, ki so ga gostili v atriju Televizije Koper - Capodistria.

“Sprašujem Vas:

- zakaj javna televizija gosti v svojih prostorih festival Koperground, ki je sam sebi namen oz. ga obišče Breclj – kot organizator – in nekaj njegovih privržencev, torej ni v interesu lokalne ali širše javnosti;
- ali za dogodke v okviru Kopergrounda, ki se bodo odvijali v javni ustanovi, organizatorji plačujejo najem prostorov in ostale stroške, povezane z uporabo;
- zakaj je Brecljev »recital« umeščen v dnevna poročila, ki so namenjena povsem drugim temam.”

Na vprašanja je odgovoril **Matej Sukič**, odgovorni urednik regionalnega televizijskega programa na Televiziji Koper – Capodistria.

“- Festival Koperground je pred leti ostal brez prostorov, kjer bi lahko izvajal svoj program. Obrnili so se na nas in v Regionalnem RTV centru Koper smo njihovo prošnjo odobrili. Tako smo letos že tretje leto zapored gostili uvodni večer festivala. Ocenjujemo namreč, da je podpora kulturi – tudi alternativni, v javnem interesu. Kot javni mediji moramo skrbeti tudi za interese manjšin in marginalnih skupin.

- Dogodki v atriju televizije Koper – Capodistria so brezplačni in najema ne zaračunavamo. Prav tako stroškov ne. Poudarjam, da smo gostili le uvodni večer festivala Koperground. Naslednji dogodek, ki ga bomo gostili, bo septembra, ko bo tukaj potekal predvečer literarnega festivala Vilenica 2017. Razmišljamo, da bi v prihodnje v atriju TV Koper – Capodistria gostili več kulturnih dogodkov.
- Brecljev nastop smo v Primorsko kroniko, ki je v povprečju dolga 18 minut, umestili kot napovednik za prvi večer festivala Koperground. Ocenili smo, da ni žaljiv in da je primeren za objavo. Tudi sicer se v Primorski kroniki pogosto znajdejo teme in prispevki, ki jih drugje ni možno zaslediti. Na ta način se skušamo razlikovati od ostalih medijev, ki večinoma poročajo o istih zadevah. Vsekakor pa zavračamo oceno, da smo neresna in nedorasla institucija. Kdor nas redno spremlja ve, da temu ni tako. Smo pa drugačni od ostalih, kar jemljemo kot našo primerjalno prednost in smo na to ponosni. Za konec naj samo dodamo, da ni vse, kar ni v glavnem toku, vredno obsojanja. V upanju, da smo zadovoljivo odgovorili, vas lepo pozdravljamo in se zahvaljujemo, ker nas spremljate.”

VII. SPLOŠNO

Dolgo poletje in eno samo ponavljanje

Kdaj se bo končalo to poletje s ponovitvami in tujimi oddajami, so spraševali gledalci po telefonu in v pismih.

Z. E.: "To kar so si uredniki v letošnjem poletju dovoli, da je največ oddaj znova-ponovitev je pa višek ignorance do gledalcev. S takšnimi programom nas silite, da tudi zvesti gledalce preklapljamo na konkurenčne sporede. Sprašujem se ali je večina televizijskih delavcev vse poletje na dopustu in so dežurni samo informativci'?"

S. T.: »Prosim, da uredite, da se za meseca julij in avgust 2017 upošteva plačana naročnina za mesec maj in junij. Razlog kadar koli prižgem televizijo lahko vidim le reprize oddaj in to tistih oddaj, ki ste jih že ponavljali na drugem programu. Sedaj zopet prvi in drugi program, prosim preverite statistiko in verjetno boste zgroženi tudi vi. In še to oddaje brez vsebine z nastopi vaših sodelavcev oziroma njihovo promocijo. Prav kar se je končala ena od takih oddaj, s smehom kar tako, za zapolnitev praznih minut, ur programa.

Glede na to, da ste bila dopisnica iz Zagreba, vzemite njihov program. Tam res niso vsi na dvomesečnem dopustu. Tako zelo, zelo nas imate za "norca" in naše električne priključke. Vse kakor pa za ustvarjalnost vaših sodelavcev to ni dobro.«

T. V.: »Kdaj bo konec tega poletja in teh ponovitev? Sem slepa in TV Slovenija je zame pomembno okno v svet. Vendar vse poletje ob osmih zvečer predvajate samo tuje oddaje, ki jih ne morem poslušati. Ponovitev pa se človek tudi naveliča.«

Pomočnica direktorice TV Slovenija **Natalija Gorščak:**

»Poletje je čas, ko je pred TV-ekrani le slaba tretjina gledalcev, kljub temu v osrednjem predvajalnem času, t.i. prime-timeu, na TV Slovenija predvajamo v glavnem premierni program, izven tega pa ponavljamo, podobno kot ostale televizije. Že 4. septembra, t.j. v ponedeljek, boste lahko ponovno gledali Dobro jutro v živo, vse magazinske oddaje informativnega programa bodo ponovno na sporedu od naslednjega tedna dalje, isto velja za oddaje o kulturi, v drugem tednu septembra pripravljamo nove serije izobraževalnih oddaj, september pa bo nasploh čas, ko bomo gledalcem ponudili nove izvirne slovenske dokumentarne oddaje, saj bo v tem mesecu potekal tudi Festival slovenskega filma, kjer tudi sicer predstavljamo novo TV-produkcijo.«

Pisarna varuhinje je gledalcem pojasnjevala, za kaj plačujejo RTV-prispevek, in kako TV Slovenija oblikuje poletno shemo, s ponovitvami vred, na podlagila pojasnila pomočnice direktorice TV Slovenija Natalije Gorščak (junijsko poročilo str. 22, julijsko poročilo str. 23.). Nekateri gledalci so menili, da varuhinja s pristajanjem na takšno programsko shemo izraža strinjanje s ponovitvami in da je zato varuh pristranski organ.

Bi bili podnapisi bolj berljivi na podlagi?

Gledalec **A. H.** je opozoril, da so podnapisi na TV Slovenija slabo vidni, kar velja tako za filme kot informativne TV-oddaje. Meni, da je vzrok v svetli podlagi.

“V tujini, celo na Hrvaškem premorejo tehnologijo, s katero pod podnapisi ustvarijo temno podlago in s tem zelo olajšajo gledanje filmov in prispevkov slabovidnim ljudem. Podoben problem se pojavlja pri grafični predstavitvi sodelujoči gostov v oddajah, kot so Odmevi in Dnevnik. Barva podlage in barva črk nista ustrezni, fonti premajhni.”

Pisarna varuha je pridobila mnenja in pojasnila več pristojnih, in sicer odgovorne urednice Informativnega programa, koordinatorke invalidskih vsebin in razvojnega inženirja.

Razvojni inženir **Rade Bojić:**

»Oblika podnapisov na RTV Slovenija je skladna s standardom, ki smo ga v hiši pripravili na osnovi priporočil stroke in ob upoštevanju zahtev avtorjev oddaj, da s podnapisi sliko čim manj zakrijemo.

Standardni (dvovrstični) podnapis z 32 znaki v posamezni vrstici zakrije v povprečju 5% slike. Enak podnapis s podlago pa dobrih 10%. Da smo dosegli berljivost podnapisov smo črkam dodali črno obrobo. Na ta način je sleherni podnapis berljiv tako na svetlih kot tudi na temnih podlagah. V prilogi pošiljam oba primera.

Podlago za podnapis uporabljamo izjemoma in sicer takrat, ko želimo prekriti originalne napise s slovenskim prevodom.

RTV Slovenija zagotavlja tudi podporo slepim in slabovidnim gledalcem kot tudi gluhim in naglušnim. Ta servis pa ne prevzema zgoraj omenjenega standarda, temveč so oblike podnapisov preko teleteksta in govorna sinteza prilagojeni potrebam teh gledalcev.

Predvidoma do konca 2017, bomo začeli oddajati podnapise v DVB signal. Ta servis pa bo omogočal, da bo gledalec na svojem DVB sprejemniku ali t.i. setup box-u sam nastavil obliko prikaza podnapisov.«

Odgovorna urednica Informativnega programa **Jadranka Rebernik:**

»Tudi pri fontih in velikosti črk obstajajo neki standardi, pomembno je, da črke niso premajhne, da jih torej lahko preberemo, večje skorajda ne morejo biti, saj se s tem še zmanjša število znakov, ki so na voljo za izpisovanje imen, funkcij in drugih telopov.«

Koordinatorica invalidskih vsebin **Mateja Vodeb:**

»Na RTV Slovenija smo že začeli razvijati in uvajati tehnike, ki bodo slepim in slabovidnim gledalcem omogočile kakovostno spremljanje naših vsebin. V rednih programih predvajamo filme z zvočnimi opisi za slepe in slabovidne. Poleg tega trenutno testiramo tehnologije za branje podnapisov tujejezičnih delov programa s pomočjo sinteze govora, ki bo gledalcem s hujšo okvaro vida omogočila spremljanje tujejezičnih delov programa ter možnost sočasnega spremljanja zvočnih opisov za slepe in slabovidne. V Evropi in svetu že razvijajo tehnologije, ki bodo omogočale osebne nastavitve velikosti črk, barv, ozadja in oblike podnapisov v prihodnjih letih.«

(Tema se navezuje tudi na področje tehničnih zadev in dostopnosti RTV vsebin senzorno oviranim uporabnikom).

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Tuja glasba v oddaji Slovenska zemlja v pesmi in besedi

Poslušalec **S. K.** se je pritožil, ker je bila v prvi avgustovski oddaji Slovenska zemlja v pesmi in besedi predvajana tudi glasba, ki ni neposredno povezana s Slovenijo.

»Slovenska glasba je samo še v posebnih oddajah, pa še tukaj vrvate tujke !?!?!«

Pojasnilo urednice oddaje **Simone Moličnik**:

"Oddaja Slovenska zemlja v pesmi in besedi spremlja različne pojavnosti glasbe in besede z ljudskim melosom na področju slovenske zemlje. Ker se pojavnosti tako imenovane ljudske glasbe spreminjajo v sočasju z družbenimi spremembami, se to opazi tudi v oddaji Slovenska zemlja v pesmi in besedi. Včerajšnja oddaja je v poslušanje ponudila dve tradicijski pesmi vzhodnoevropskih kultur, v izvedbah izvrstnih slovenskih pevk. Vsi ostali posnetki so prinesli različice slovenskih ljudskih pesmi."

Begunski otroci brez spremstva

Poslušalec **V. P.** meni, da RTV Slovenija v svojih programih begunsko tematiko prikazuje enostransko. Pri tem je omenil oddajo Studio ob 17h, posvečeno begunskim otrokom brez spremstva.

»RTV bi moral vspodbujati debato o ilegalnih migracijah, kar pomeni tudi debato o trenutnih sporazumih, ki nas zavezujejo. Nekateri se pač ne čutimo dolžne pomagati tujim otrokom, samo zato, ker jim je uspelo ilegalno pririniti do naše države. Vrnite jih v varno območje države izvora, tu pa je samo govor, kako v Sloveniji obržati čimveč tujih otrok. Nihče pa se ne dotakne tega od kod bo prišel denar, to je tabu. Na koncu bo sledilo začudenje ob volitvah.«

Pojasnilo odgovornega urednika Prvega programa Radia Slovenija **Andreja Stoparja**:

»Namen Radia Slovenija ni ni enostranska obravnava tem, ampak kolikor se da poglobljena razprava o tem, kako naj se soočimo z nastalimi razmerami. Studio ob 17-ih tako v danem primeru ni bil - in tudi ne more biti - namenjen apriornemu odrekanju pomoči in zaščite mladoletnim osebam s tujim državljanstvom, ki so se zatele v Slovenijo, in njihovem izgonu, ampak pogovoru, kako naj jim po najboljših zmožnostih pomagamo. Z zavedanjem, da lahko emigracijska gibanja omilimo oz. zaustavimo le z mednarodnimi prizadevanji za stabilizacijo razmer v okoljih, iz katerih migranti prihajajo.

Upošteujemo tudi mednarodno pravne obveznosti, ki nas zavezujejo k pomoči begncem. V svetu vendarle obstajajo standardi varovanja človekovih pravic in konvencije, ki opredeljujejo, kako je ljudem, ki se nekam zatečejo, treba pomagati.«

II. RADIO SI

Poslušalka **B. H.** se je pritožila, ker so v program Radio Slovenia International napačno naglasili krajevno ime Višarje.

“lepo prosim, povejte temule mojstru govornjene besede, ki danes zjutraj uraduje, da se reče Višárje! Vem, tisti, ki smo kdaj pred mikrofonom delali v živo, se nam je zgodilo in izreklo marsikaj, ampak Višarje pa še nismo slišali...”

Poslušalki je odgovoril odgovorni urednik Radia SI, **Darko Pukl**:

»Smo sodelavca na napako opozorili in zagotovo si bo naglas zapomnil.

Naša večjezična ekipa se sicer zelo trudi pravilno naglaševati vsa krajevna imena ... žal pa tokrat tujih Višarij tudi ni mogel najti v leksikonu krajevnih imen.«

MMC

I. VSEBINA

Komentiranje na spletnem mestu rtvslo.si

V zvezi z uporabniškim komentiranjem novinarskih vsebin na spletnem mestu rtvslo.si so avgusta **3 uporabniki** na varuhov e-naslov poslali skupaj **48 sporočil**, v katerih so protestirali zaradi dela moderatorjev - bodisi zato, ker nekaterih komentarjev niso objavili in so uporabnika dali pod nadzor, bodisi zato, ker nekaterih komentarjev niso izbrisali, čeprav so bili opozorjeni, da gre za sporne zapise.

Iz pritožb uporabnika **ROBI 123** (6 sporočil na varuhov e-naslov):

»Če se mu zdi kateri komentar nesprejemljiv, pa ga enostavno naj ne objavi in naj pojasni, zakaj ga ne objavi. Na tem mestu vam ne bom omenjal, kaj vse eni žaljivega napišejo, pa so komentarji nekaj dni objavljeni. Če ne bom dobil pojasnila, bom začel zbirati žaljive objavljene komentarje in vam jih posređoval. In najpomembnejše zakaj vam pišem. Kot državljanu, ki mora plačevati RTV naročnino, se krati osnovna pravica komentiranja v živo!!!!«

»Zakaj eni v komentarjih vztrajno žalijo, če se pa na žaljivko odzoveš, si kaznovan ti! (...) Če se je nekdo spravil na mene, se naj spravi na vse in žaljive komentarje, ki v bistvo samo provocirajo, naj že v kali zatre. Moji komentarji so vedno argumentirani, žaljivk pa ne bom prenašal.«

Iz odgovora urednice Uredništva novih medijev **Kaja Jakopič**:

»Uporabniku redno odgovarjamo, prejel je 6 odgovorov preko obrazca in enega preko zasebnega sporočila.«

»Uporabnik je bil dodan pod nadzor 24.7. zaradi neprimerne komentarja; nadzor še traja, ker se podobno komentiranje nadaljuje.«

Uporavnik je kršil pravila, in sicer točko 2 (Različna mnenja in njihovo primerjanje so bistvo vsake spletne razprave, zato ne bom osebno besedno napadal, grozil, žalil in blatil souporabnikov, avtorjev in drugih ljudi.) in točko 3 (Ostro kritiko ali nestrinjanje s posameznimi mnenji bom izražal brez osebnih napadov in žalitev.)«

Iz pritožb uporabnika **Sklonjen** (38 sporočil na varuhov e-naslov; večina jih je vsebovala kopije komentarjev drugih uporabnikov, ki so po mnenju pritožnika neprimerni):

»Več prijav neprimerne ali žaljive vsebine je bilo oddanih preko zato namenjenega okenca pod imenom uporabnika. Kakor je sedaj s strani administratorjev že v redni praksi, posamezne ponavljajoče se (zanimivo, da vedno enih in istih avtorjev), žaljive komentarje, ne izbrišejo, temveč jih pustijo na svojem mestu. Sklepamo lahko, da gre za ali administratorje, ki so se logirali s svojimi uporabniškimi imeni, ali za administratorjem ideološko sorodne avtorje, katerim preko lastnih dvojnih meril dopuščajo zlorabe. Glede na dejstvo, da so ti sporni komentarji vedno med prvimi objavami, lahko upravičeno sklepamo, da gre za administratorje, ki sistematično zlorablajo svoja pooblastila, na kar sem že pred časom in večkrat opozarjal.«

»Motimo se vsi in se verjetno še bomo, v tej zadevi pa vas skušam napeljati k spoznanju, da gre za resne in sistematične kršitve ter zlorabe pooblastil pomembnega dela tega osebja na MMC, kar se mora prej ali slej nehati (vsaj dokler boste prejemale plače iz naših žepov) in za kar upam, boste poskrbeli vi, ki vam je bilo naloženo prisluhniti "drugi strani"! Pričakujem da bo rezultat oz. izplen obojestranskega angažmaja, sprememba "pravil" in načina dela na MMC, kakor tudi razkritje tistih, ki jim na tej poziciji zaradi zlorab ne more več biti mesto. Materiala potrebnega in zbranega v ta namen je dovolj, potrebno je le pristopiti in ga potisniti skozi sito.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Prebrala sem vsa sporočila, ki ste jih poslali, in se lahko strinjam, da so med njimi taka, ki ne ustrezajo definiciji odprte, spoštljive in kulturne debate, s tem pa ne prispevajo k širitvi polja demokratične razprave, torej strpno in brez napadalnosti, kar je eden od namenov uporabniških komentarjev na spletnem mestu rtslo.si.

Na podlagi vaše pritožbe je bilo več neprimernih komentarjev zbrisanih, en uporabnik je bil dodan pod nadzor, en je bil na neprimerno komentiranje opozorjen.

Strinjam se z uredništvom, da je pri novicah, ki sprožijo več sto ali celo prek tisoč komentarjev (npr. novica o vnovični izvolitvi Janeza Janše za predsednika SDS; <https://www.rtslo.si/slovenija/foto-jansa-znova-izvoljen-za-predsednika-sds-a/422844>), tudi mogoče, da administrator/moderator spregleda kakšnega od neprimernih zapisov (žaljivih, sovražnih, seksističnih itd.). Prav tako razumem, da se mora administrator/moderator v takšnih primerih zelo hitro odločiti, kako ravnati, in da se v veliki naglici lahko odloči narobe, saj ne pretehta vseh dejstev in argumentov. Motiti se je človeško.

Menim pa, da bi smeli biti takšni spregledi le izjema, nikakor pa ne večkratni pojav. Dejstvo je, da uporabniki na MMC na letni ravni objavijo prek milijon komentarjev. Pri takšnem številu se napačna presoja lahko zgodi.

Na podlagi sporočil, ki ste jih poslali, oziroma na podlagi dejstva, da je bilo nekaj sporočil med njimi tako spornih, da jih je moderator ob drugem pregledu (po vaši pritožbi) izbrisal, ne morem sklepati o pogostosti takšnih primerov. Vsekakor pa gre za resno opozorilo, da je pri administriranju/moderiranju potrebne več natančnosti.

Pravila komuniciranja na spletnem mestu so koristen in dober okvir, ki zamejuje prostor debate ne MMC, vendar pa je pri vsakokratnem odločanju o primernosti komentarja vendarle potrebna presoja, kaj je prav in kaj je narobe ter zakaj. Razumljivo je, da je takšna uredniška presoja vedno do neke mere tudi arbitrarna, 100-odstotna objektivnost je nedosegljiv ideal. Nemogoče je doseči, da bi se uporabniki in administratorji/moderatorji vedno strinjali, kdaj je bila meja prestopljena. Zato je tem bolj pomembno, da odločitve temeljijo na znanju, argumentih in stroki. In da tudi med uporabniki in administratorji/mediatorji teče nenehen dialog. Zato je tudi tako pomemben inštitut pritožbe (gumb: prijavite neprimerno vsebino), ki ni sam sebi namen, ampak pomeni, da so vsi komentarji ne le pod nadzorom administratorjev/moderatorjev, ampak tudi drugih uporabnikov. Po drugi strani ta inštitut služi tudi kot opozorilo administratorju/moderatorju, da vnovič premisli, ali se je odločil prav. Odločitev, zakaj nek komentar ni sporen, nek drug pa izbrisan, je treba pojasniti. Pomembno je tudi, da se v primeru, ko argumenti niso zadostni ali se izkaže, da je šlo za napako, ta tudi popravi, in spremeni odločitev. V uredništvu so mi zagotovili, da za vaše »sklepe« o tem, da bi isti posamezniki v debati sodelovali hkrati kot moderatorji in komentatorji, ni nobene podlage.«

Mnenje in priporočilo varuhinje:

Menim, da gre na relaciji uporabniki/komentatorji - moderatorji/MCC za nevralgično točko v komuniciranju z uporabniki RTV vsebin. Uredništvu za nove medije, vodstvu MMC ter odgovornim uredništvom Radia in Televizije Slovenija, ki so po statutu odgovorni za vsebine, objavljene na spletnem mestu rtslo.si, priporočam, da v najkrajšem možnem času pripravijo nabor možnih ukrepov. Menim, da varuh ne more opravljati vloge pojasnjevalca odločitev moderatorjev. Mnenje in priporočilo v celoti objavljam kot **PRILOGO 2 na str. 35.**

Oglasna sporočila ali novice?

Bralec **V. P.** se je pritožil, da portal MMC med novicami objavlja promocijska sporočila Unicefa; zmotila sta ga prispevka o lakoti v Somaliji, katerih avtor je Tomaž Bergoč, izvršni direktor Slovenske fundacije za UNICEF.

»Zakaj to ni objavljeno pod rubriko oglasnih sporočil ampak je na prvi strani med splošnimi novicami, čeprav gre jasno za oglasno sporočilo organizacije UNICEF.«
»Oba prispevka sta: 1.) Objavljena med novicami RTVja, 2.) Oglašujeta dobrodelno akcijo druge ustanove, 3.) Avtor prispevka je član te ustanove.«

Pojasnilo urednice Uredništva za nove medije **Kaje Jakopič:**

»Teksta sta nastala v okviru skupnega projekta »Dnevnik nevladnika«, ki ga uredništvo pripravlja v sodelovanju s CNVOS. Gre za posebno medijsko partnerstvo, s katerim smo začeli pred enim letom. Gre za tekste (dnevnik), ki jih pišejo »nevladniki« in jih v okviru rubrike Dnevnik nevladnika objavljamo. To je tudi jasno označeno s podpisimi in posebnim »disklejmerjem«. Do sedaj smo objavili že kar nekaj tekstov. Teksta, na katera se nanaša pritožba, nista bila uvrščena v rubriko »Dnevnik nevladnika«, zato ni bilo jasno, da gre za ta kontekst. Zdaj smo to uredili in sta uvrščena v privzeto rubriko.«

Opozorilo na napako v opremi, pa nič!

Bralec **B. P.** se je pritožil, ker je bila v opremi spletnega članka z naslovom »Cerar: Hrvaški dajemo dovolj možnosti, da spremeni stališče« (30.8.) objavljena fotografija hrvaške in slovenske zastave, ki slovensko zastavo prikazuje v nasprotju z zakonom.

»Eden od komentatorjev je ob 16.36 uri na to napako opozoril v svojem komentarju vendar ADMINISTRATOR ni reagiral. Zaradi njegove ignorance sem ga na to napako opozoril pisno preko »prijavi napako«. Moje opozorilo je naletelo na očitno ignorantskega ADMINISTRATORJA, saj s tem v zvezi ni storil ničesar niti me obvestil zakaj tega ne stori. (...) Prosim pravzaprav ne zahtevam, da se fotografija z napačno izobešeno zastavo umakne in če je potrebno nadomesti z drugo na kateri bo zastava pravilno obrnjena.«

Urednica Uredništva za nove medije **Kaja Jakopič** je pojasnila:

»Strinjam se, da je bila fotografija »nerodno izbrana«, zato smo jo tudi zamenjali z drugo.«

Na MMC RTVSLO so preverili tudi, ali so prejeli vašo pritožbo. Kaja Jakopič: »Po naši preverbi administrator pritožbe ni dobil, tudi sicer se naši administratorji z objavami fotografij in ostalo vsebino v člankih ne ukvarjajo.«

II. MMC – DOSTOPNOST, STORITVE

Pritožba na preglasne oglase, drugič

M. E., ki se je julija pritožil zaradi preglasnih oglasov v spletnem arhivu 4D (poročilo str. 34), ni bil zadovoljen z znižanjem glasnosti oglasov za 15 odstotkov.

“Verjetno tehnikom na MMC ne bo težko ugotoviti za koliko odstotkov je oglas pred video posnetki glasnejši od istega oglasa med spremljanjem programa v živo (ali arhivskih posnetkov).

Razumem, da mora oglas »dregniti« v gledalca, ampak pretiravanje z glasnostjo vseeno ni potrebno. Ali imate od naročnikov oglasov zahtevo po povečani glasnosti začetnih oglasov na MMC portalu, ali pa je povečana glasnost le samostojna odločitev zaposlenih na MMC in če, zakaj?”

Po posredovanju pritožbe so na MMC še za pet odstotkov, torej za 20 % v celoti, zmanjšali nivo glasnosti vseh oglašnih sporočil, ki se predvajajo na spletnem mestu 4d.rtvsl.si, v okviru 4D predvajalnika (gre za oglašna sporočila, ki se predvajajo pred, tekom in za predvajano vsebino).

Pojasnilo v. d. vodje MMC RTVSLO, **Luke Zebca**:

»S strani naročnikov ni nikakršne zahteve po glasnosti oglasov na spletu. Naročniki zgolj pošljejo oglašni video posnetek, katerega v trženju oglašnega prostora prenesejo na oglašni strežnik. Med prenosom se oglašni video posnetek preoblikuje v format, primeren za splet. Na osnovi pritožbe so v tehniki uredili, da se nad vsakim postopkom

izvede t.i. normalizacija nivojev glasnosti, zato problemov z povečano glasnostjo oglasov ne bi smelo biti več.«

Iskanje oddaj v arhivu

Uporabnica **S. K.** je razočarana nad, kot je zapisala, novim načinom iskanja po spletnem arhivu.

»prejšnji sistem je imel abecedo in si oddajo z lahkoto našel.Obstojalo je tudi okno v katerega si iskajočo oddajo napisal.Sedaj pa so brezvezne iskalne kategorije npr.razvrsti,po programih,čas predvajanja itd itd.Ne vem zakaj je potrebno spreminjati nekaj kar je dobro.Ali samo zato,da ima nekdo kaj početi.«

Luka Zebec, v. d. vodje MMC RTVSLO:

"Sklepamo, da je uporabnica uporabljala staro spletno stran arhiva (www.rtv slo.si/ava), ki je sicer še aktivna, a je ne vzdržujemo več, prav tako pa smo že leta 2013 umaknili aktivne povezave na to stran. Nova spletna stran, ki smo jo takrat uvedli, poleg splošnega iskalnika, ki išče po naslovih prispevkov in oddaj, prav tako omogoča dostop do oddaj po abecednem redu, preko zavihka ODDAJE v meniju spletne strani (<http://4d.rtv slo.si/izkaznice-oddaj/a>)."

Pisarna varuhinje je uporabnici arhiva svetovala, da v primeru nadaljnih težav pri iskanju oddaj piše na elektronski naslov 4d@rtvslo.si. Pri tem pa da naj navede čim več podatkov o oddaji, ki jo išče.

RTV SLOVENIJA

I. OGLASI – TV PRODAJA

Športni prenos so pokvarili oglasi

Gledalca **M. K.** je zmotila količina oglasov na TV Slovenija, posebej med prenosom svetovnega prvenstva v atletiki.

»Svetovno prvenstvo atletike je na vaši tv nemogoče gledati, saj prenos nenehno prekinjate z reklamami, zato moramo gledati prenos na tv sosednje države, čeprav bi raje gledal rtv slo, že zaradi izrednega komentatorja Stareta.«

Pojasnilo **pisarne varuhinje**:

»Glavni vir prihodkov RTV Slovenija je RTV prispevek, ki je lani predstavljal 75 odstotkov vseh prihodkov. Prihodki od oglaševanja so leta 2016 znašali 10,2 % vseh prihodkov, in omogočajo, da se na TV Slovenija predvajajo tudi vsebine, ki jih zgolj iz RTV-prispevka ne bi bilo mogoče financirati. Mednje spadajo tudi številni športni

prenosi. Na TV Slovenija je v osrednjem televizijskem času (med 18.00 in 23.00), ko je potekal prenos atletskega prvenstva, dovoljenih 7 minut oglaševanja v posamezni uri.«

II. TEHNIČNE ZADEVE

Nočemo DAB + !

Poslušalec Radia Slovenija **M. F.**, ki je pohvalil vsebine na Prvem in Arsu, je zmotila napoved prehoda na digitalno radijski oddajanje DAB +.

».... saj bo treba zavreči ogromno število povsem dobro delujočih analognih radijskih aparatov in nabaviti nove digitalne. Kakšna bo sploh korist od tega? Jaz jih vidim bore malo ali pa sploh nič. Tudi pri digitalnih televizorjih ni nobene prave prednosti - nasprotno, jaz vidim le slabosti, saj ko so motnje na ekranu, sedaj ne vidiš praktično nič, pri analogni tv pa se je občasno pojavila le kakšna črta in si lahko ujel predvajano vsebino. Spremljam jo namreč prek sobne antene. Podobno je pri zgoščenkah in DVD-jih. Predlagam, da se izvede referendum o prehodu na digitalno radijsko oddajanje. Opozarjam vas, da bom v primeru uvedbe DAB + resno razmislil o nadaljnjem naročniškem razmerju.«

Pojasnilo vodje enote Oddajniki in zveze, **Mirana Dolenca**:

»Kaj prinaša digitalni radio je lepo opisano na tej naši strani:

http://www.rtv slo.si/dab/vprasanja_in_odgovori .

Odločitev za uvedbo ni le odločitev RTV Slovenija ampak je to cilj nacionalne strategije prehoda na digitalno oddajanje. DAB je na pohodu tudi po vsej Evropi. Tukaj so zbrane informacije <https://www.worlddab.org/country-information>. Strah poslušalca, da bo moral zavreči stare analogne sprejemnike je odveč. Slovenija nima načrta ugašanja FM radijskih omrežij. DAB bo le dodatna možnost oddajanja, ki bo ponujala bodisi iste programe ali pa nove, ki nimajo več možnosti pridobitve frekvenc v analognem FM spektru. DAB v tem delu ni primerljiv z digitalno televizijo DVB-T, ki je zahtevala ugašanje analogne tv.

Gledalčevo mnenje o (ne)kvaliteti DVB-T ni na mestu, saj je po vseh dosedanjih izkušnjah kvaliteta slike in pokritost mnogo boljša od analogne.«

Zakaj v športnem prenosu šumi preglasijo komentatorja?

Zakonca **M. P.** in **I. P.** z velikim zanimanjem spremljata televizijske športne prenose, a imata pripombo na zvok iz prizorišča.

“Moti naju, da je zvok iz prizorišča močnejši od komentiranja športnih in strokovnih komentatorjev. Zanima naju, kako je s tem in ali lahko izboljšate slišnost komentatorjev?”

Vodja Skupine za zvok na Televiziji Slovenija **Marko Vogrinc** je pojasnil, da v proces dela pri prenosih iz tujine običajno ni vključen oblikovalec zvoka ali zvokovni mojster in za tehniko na terenu pogosto skrbi novinar/komentator sam.

»Športni novinar se na prizorišče odpravi z lastnim (RTV) komentatorskim codec-om, kjer ga preko telefonske linije poveže s TV RAZDELILNICO, ta pa po drugi signalni poti prejema tudi mednarodno sliko in zvok za TV prenos. Vse te signale pošlje v režijo programa, ki je zadnja postaja signala pred distribucijo signala gledalcem in poslušalcem.

V programski režiji bi morali signala mednarodnega zvoka in komentatorja pred prenosom testirati in združiti v en STEREO signal. Praviloma bi moral biti nivo komentatorja glasnejši za kakih 7 do 12 dB. seveda pa na kakovostno zvočno sliko vpliva več dejavnikov. Od same discipline novinarja in pozicije mikrofona, s katerim se opremi ter seveda pravih nastavitvev na komentatorski tehniki, do delavca v programu, ki mora prejeti zvok po potrebi obdelati (filtrirati, kompresirati) in nastaviti omenjene nivoje.

V kolikor gre za prenos v lastni režiji TV Slovenija z reportažnim avtom na terenu za komentatorja skrbi en oblikovalec zvoka za mešalno mizo v reportažnem avtu in en zvokovni tehnik, ki opremi komentatorsko mesto, ga testira in med prenosom odpravlja morebitne napake, kot so pozicije mikrofona ipd.«

Težave s signalom v Beli krajini in Idrijskem

I. V. iz Bele krajine, iz vasi tik ob slovensko-hrvaški meji, se je po telefonu pritožil, ker je ostal brez signala vseh programov Televizije Slovenija, ki jih je pred tem normalno gledal.

Z zadevo so bili seznanjeni pristojni na Oddajnikih in zvezah, ki so opravili meritve možnosti sprejema digitalnega signala. **Dušan Valentinčič**, Oddajniki in zveze:

“Ugotovili smo, da je signala premalo za stabilen sprejem TV programov. Podali smo predlog sofinanciranja s strani RTV Slovenije.”

S. L. iz Spodnje Idrije je vnovič prosil za posredovanje zaradi slabega sprejema RTV signala.

»Gledanje televizije preko antene je nemogoče. Nekaj let nazaj smo imeli anteno pod streho in je delovala nemoteno, navkljub temu da je streha pokrita s pločevino. Zadnji dve leti ne deluje navkljub temu, da je pred hišo.

Še zadnjič vas prosim da preverite stvari. Naročnino navkljub slabi volji že ves čas odkar imamo težave plačujemo, jo pa v prihodnje ne nameravamo več.«

Dušan Valentinčič, Oddajniki in zveze, je sporočil:

»Ugotovili smo, da je sprejem možen z oddajnika Idrija 1, ki oddaja Multipleks A na kanalu 27 in Multipleks C na kanalu 22. Gospodu smo podali napotke, kako je potrebno urediti sprejemno anteno za stabilen sprejem digitalnega signala.«

III. VARUHINJA

Odziv na intervju z varuhinjo v tržaškem dnevniku

Gledalec **M. B** se je odzval na intervju novinarja Sandorja Tenceta z varuhinjo v Primorskem dnevniku iz Trsta, ki je bil objavljen tudi na portalu za zamejske Slovence na spletnem mestu rtv slo.si (<http://svsd.rtv slo.si/sv sd/italija/slaba-novica-naide-prej-prostor-kot-dobra-zal/429444>)

»Z zanimanjem sem prebral na gornji povezavi intervju z vami novinarja Primorskega dnevnika iz Trsta, g. Sandorja Tenceta. Z večino vaših ugotovitev se strinjam, le v nečem sva s stališči v rezki kontradikciji (lepše, slovensko: v ostrem nasprotju).

1. to, da NE MOREM gledati novic o življenju rojakov iz FJK (Furlanije Julijske krajine) na TV SLO prej kot globoko čez polnoč (ob 1h ali ob 2h uri ponoči)!
2. to da oddajo »Dober dan, Koroška« TV SLO prav s »trudom« vrti v času ko je večina Slovencev še v službi(!), tj. nekje med 13.30 -15 h po programski shemi nacionalne TV SLO,
3. to, da o Slovencih v Porabju izvem komaj kaj npr. preko oddaje Mostovi in le še s prispevki vašega dopisnika iz Murske Sobote, novinarja g. Bojana Pečka, je svojevrstna žalitev par excellence.

Prvič je to žalitev nas ljudi, s strani javnega zavoda RTV Slovenija – ki smo davkopllačevalci Republike Slovenije, in smo, mimogrede, zaradi tega, ker smo lastniki električnega priključka, plačilni zavezanci za obvezen prispevek nacionalni TV, kar je verjetno evropski pravni unikum .

Kot drugič pa je to groba žalitev rojakov in njihovega ponosa v sosednjih državah, saj s tem nacionalna TV hiša sporoča, da jim je v resnici – v praksi – eno figo mar zanje!! Da o etabliranih SLO političnih strankah na to temo ne izgubljam besed! Tudi sama, spoštovana varuhinja, ugotavljate v intervjuju, da je velik razkorak med zapisano-deklariranim in med dejansko vsakdanjo prakso na TV SLO.

Že stari Rimljani so poznali znamenit pregovor: Epistula non erubescit! Ali poslovenjeno: Papir prenese vse! Sam k temu skromno dodam: Celo laži!

Mimogrede: Kdaj je nazadnje TV SLO poročala o AVTOHTONIH Slovencih na Hrvaškem? Sama kot nekdanja dopisnica iz Zagreba presneto dobro veste, da živijo kot avtohtoni Slovenci na Hrvaškem ljudje, povsem pozabljeni od Ljubljane (Prezid z okolico), pa čeprav komaj lučaj kamna ali dva stran od Babnega polja, ki pa je, četudi v naši državi, tudi presneto pozabljen in tako daaaaaaleč od prestolne, šentflorjanske Ljubljane. Upam, da bo ta upravičena kritika na račun TV SLO v vas dvignila dodatno prepričanje, da morate kot varuhinja večkrat pred kamero in da morate javno(!) opozarjati vodstvo in urednike na TV Slovenija, naj že, za vraga, spremenijo programske sheme in **naj v bolj normalnih urah dajo prednost novicam o rojakih**, krvave atentate in vojne po svetu pa umaknejo v drugi plan.

Tudi to je ena od poti, da ljudi odvrčate od krvoločnosti in prizorov polnih krvi, joka in trpljenja. Pokažite namesto tega raje tisto lepo - Življenje, nasmejane ljudi, njihove skrbi, pričakovanja, pa prelepo naravo, živali.

Je sicer na TV SLO kar nekaj izobraževalnih oddaj na to temo, a zakaj ne bi nasilja nadomeščali z novicami o vsem lepem, o vsem pozitivnem, saj smo VSI ljudje v svojem bistvu dobri, srčni, plemeniti. Enako takšna je tudi narava, ki nas obkroža. Veste, vi

imate v zdajšnji službi veliko poslanstvo in veliko odgovornost. Tudi na način kot sem ga zapisal v predhodnih vrsticah. Vsaj delno jih do konca svojega mandata tudi izpolnite. In večkrat, v vaših pogovorih z vodilnimi v hiši, če ne zaleže pa obvezno še tudi javno pred kamero, jih okrcajte, jim navijte ušesa; in to vsem odgovornim na nacionalki, od zdajšnjega šefa g. Kadunca navzdol. Kilometrine premorete v izobilju, delovnih izkušenj tudi in trdno stojim za svojim mnenjem, da LEPA BESEDA VEDNO LEPO MESTO NAJDE!«

Iz odgovora **varuhinje**:

“Med drugim ste zapisali, da sva si v rezki kontradikciji, ko gre za oceno dostopnosti informacij o zamejcih v programih TV Slovenija. Morda o tem upravičeno sklepate iz tega, kar ste prebrali, po vsebini pa ne vidim prav nobene razlike v vašem in svojem pogledu na tematiko. Celo več, mislim, da bi pod točko 4 morali zapisati popolno odsotnost informacij o Slovencih na Hrvaškem, ki niso avtohtoni le na območju Gorskega kotarja, kot ste izpostavili, ampak tudi v Istri, reškem zaledju, Obkolpju, Obsotelju, Medžimurju. Od skupaj približno 15 tisoč Slovencev na Hrvaškem jih je okoli 3 – 4 tisoč z območja z avtohtono slovensko poselitvijo, v nekaterih hrvaških občinah so na tej podlagi in na podlagi številčnosti celo dosegli uvedbo učenja slovenskega jezika v javnih vzgojno-izobraževalnih inštitucijah (npr. vrtec v Matuljih, umaška osnovna šola, varaždinska gimnazija). Žal pa to sploh ni v zavesti matične države, povprečnega državljana, in tudi ne javne RTV Slovenija. Čeprav se tu in tam kakšna novička plasira tudi na TV Slovenija – o prej omenjeni varaždinski gimnaziji in učenju slovenščine je bila objavljena v TV-Dnevniku letos spomladi. Svetla izjema, ki zamejski tematiki konstantno posveča pozornost, je Radio Slovenija z oddajo Sotočja. Nekaj vsebin pokrije tudi regionalni RTV center Koper. Narejen je bil poskus vzpostavitvi spletne platforme (<http://svsd.rtv slo.si/>), na kateri ste tudi opazili moj intervju, in ki ima še veliko neizkoriščenega potenciala. Kot nekdanja dopisnica s Hrvaške vem, kako težko je s takšnimi temami težko prodreti v novičarske oddaje.

Menim, da bom v vlogi varuhinja imela večkrat priložnost na glas opozarjati na to nepravilnost. In tudi več možnosti, da bi bila (u)slišana. Na junijski seji programske komisije za zamejce sem spodbudila in podprla člane, da so od vodstva RTV Slovenija zahtevali analizo obsega objavljenih vsebin s to tematiko – ko bodo številke črno na belem, bo lažje argumentirano opozarjati na pomanjkljivost ter razkorak med obljubami in zavezami na eni strani ter realnostjo na drugi.

Strinjam se tudi, da ima RTV Slovenija kot javni medijski servis pomembno povezovalno vlogo - kot kontrapunkt vsesplošni, tudi medijski razdiralnosti, ločevanju in delitvam v družbi.«

PRILOGE

Priloga št. 1: TVD/vaške straže - Mnenje in priporočilo varuhinje

Prispevek o spominski maši za spravo in slovesnosti ob 75. obletnici ustanovitve vaških straž v Rovtah na Logaškem, Dnevnik TV Slovenija, 20. avgust 2017

Mnenje in priporočilo varuhinje:

Strinjam se z odgovorno urednico, da je novinarka v žanru klasičnega TV-poročila korektno nanizala informacije in utrinke iz Rovt, ko je povzela slavnostnega govornika ter poleg odlomka iz njegovega govora v prispevek uvrstila še izjave udeležencev slovesnosti: dveh sorodnikov po vojni pobitih krajanov in predstavnice organizatorja dogodka.

Menim pa, da sta **podani vsebini manjkala fokus in kontekst, ki bi gledalcu zagotovila verodostojno in celovito informacijo o kompleksni tematiki iz novejše narodove zgodovine.**

Iz tematske celote, torej sosledja voditeljičine napovedi, novinarkinega prispevka in grafičnih poudarkov (izpisanih citatov na zaslonu) ni bilo povsem jasno, kaj je poročevalski fokus, ali je to poklon žrtvam povojnih pobojev v duhu narodne sprave, ali je to medvojno in povojno dogajanje na Logaškem, ali zaznamovanje evropskega dneva spomina, ali pa obletnica ustanovitve ene od medvojnih oboroženih formacij pri nas. Navedbe o nastanku vaški straž v tematski celoti niso bile umeščene v kontekst, torej dopolnjene z informacijami, ki osvetljujejo tematiko (npr. o poznejši kolaboraciji te formacije z okupatorjem), soočene z drugačnimi zgodovinskimi argumenti, stališči in pogledi (npr. o totalitarizmih, o vzrokih in posledicah) in zaokrožene z morebitnimi odzivi (če so bili oz. če je bil opravljen poskus, da bi jih pridobili).

Informativni program TV Slovenija je v preteklosti že poročal o žalni slovesnosti v Rovtah, ko je ta sovpadla z evropskim dnevom spomina na žrtve totalitarnih režimov ali pa so se spravne maše udeležili vidnejši politiki (predsednik SDS Janez Janša l. 2013 oz. predsednik države Borut Pahor l. 2015), pri čemer so bile te vsebine nadgrajene z dodatnimi pojasnili poznavalcev zgodovinskega obdobja, med njimi z izjavami ali gostovanji dr. Mitje Ferenc, dr. Jožeta Pirjevca, dr. Andreje Valič Zver.

Menim, da **ima javna RTV pri poročanju o zgodovinskih temah, ki delijo tako javnost kot stroko ter so vir ideoloških in političnih delitev, še posebno odgovornost**, da informacije podaja natančno, nedvoumno, večstransko in večplastno, a tudi pojasnjevalno, analitično (ko gre za kontekst ali manj znana dejstva) ter rahločutno (ko gre za žrtve). Breme te odgovornosti ne more biti samo novinarjevo, ampak je potreben tudi **vsakokratni uredniški premislek o pristopu**, ki ne trpi površnosti.

Ustvarjalcem RTV vsebin so pri tem v oporo poklicna merila in načela novinarske etike. Med njimi v konkretnem primeru posebej izpostavljam **načelo nepristranskosti** (sporočati ali predstavljati je treba vsa bistvena dejstva in stališča), **načelo verodostojnosti** (poročila morajo ponuditi dovolj vsestranskih informacij, da si javnost lahko oblikuje svoj pogled na določeno zadevo), **načelo pravičnosti** (programska vsebina ni poštena, če ne vsebuje vseh poglobitvenih dejstev) in **načelo uravnoveženosti** (informativne oddaje določenega dne morajo celovito

predstaviti dogodke in pojave, ki v javnosti sprožajo različne ali nasprotujoče si poglede in mnenja).

Uredništvu Informativnega programa vnovič priporočam poglobljeno notranjo razpravo o programskih standardih in poklicnih merilih.

Ljubljana, 7. 9. 2017

Priloga št. 2: Komentiranje na spletnem mestu rtv slo.si

Komentiranje na spletnem mestu rtv slo.si, mnenje in priporočilo varuhinje

Iz odzivov uporabnikov, povezanih s komentiranjem na spletnem mestu rtv slo.si, ki prispejo na varuhov naslov, izhaja, da gre na relaciji uporabniki/komentatorji - moderatorji/MMC za **nevralgčno točko v komuniciranju z uporabniki RTV vsebin.**

V nenehnem dialogu z javnostjo morajo po podatkih Uredništva za nove medije **moderatorji vsak dan pregledati in prebrati v povprečju 3 tisoč komentarjev** ter ugotavljati njihovo skladnost s Standardi in pravila komuniciranja na spletnem mestu rtv slo.si. Neprimerne komentarje, ki niso v skladu s temi pravili, zbrisejo, uporabnike, ki pravila kršijo, pa dajo pod nadzor. Na neprimerne vsebine v nekem komentarju lahko s posebnim gumbom opozorijo tudi sami uporabniki.

I. Svoboda izražanja

Nekateri pritožniki zatrjujejo, da je sleherno omejevanje komentiranja na spletnem mestu rtv slo.si v nasprotju z dejstvom, da je RTV Slovenija javni medijski servis. Občasno pa pritožniki oz. kratenje ustavne pravice do svobode javne besede oz. do javnega izražanja mnenj.

Menim, da **svoboda sodelovanja v spletni debati na www.rtv slo.si in zapisovanje mnenj na tam portalu ne more biti brezmejna**, da jo omejujejo Standardi in pravila, ki jih ob registraciji sprejme vsak uporabnik, oz. pravica vseh uporabnikov tega spletnega mesta, da jim je prizaneseno s sovražnim, diskriminatornim, seksističnim, žaljivim, nestrpnim in na sploh neprimernim govorom drugih uporabnikov.

Stališče o tem je večkrat zapisal tudi varuh človekovih pravic, med drugim v letnem poročilu za 2015: »...V zvezi s tem smo pobudnikom pojasnili, da **objava komentarja v (spletnem) mediju ni (človekova) pravica in ni vsebina svobode izražanja. Vsak spletni medij komentarje objavlja in briše v skladu s svojimi pravili oziroma pogoji komentiranja ter za to prevzema odgovornost.** Pravica do objave posameznikovih stališč v medijih se lahko uresničuje le na podlagi pravice do odgovora in pravice do popravka."

Sovražni govor sicer sankcionira tudi Kazenski zakonik Republike Slovenije, ki v 297. členu prepoveduje javno spodbujanje sovraštva, nasilja in nestrpnosti.

II. Odločitve moderatorjev

Veliko pritožnikov izraža nezadovoljstvo nad delovanjem moderatorjev na spletnem mestu rtv slo.si. Pritožbe, ki sem jih obravnavala v prvi polovici letošnjega leta (glej varuhova mesečna poročila v obdobju januar - julij 2017), imajo **skupni imenovalec v naslednjih zatrjevanjih uporabnikov:**

- (1) da moderator odločitve o izbrisu ne pojasni ali pa da na vprašanje uporabnika, s čim je nastala kršitev, posreduje zgolj citat iz pravil, brez vsebinske argumentacije,
- (2) da se moderator ne odzove na prijavo neprimerne vsebine v komentarju nekega drugega uporabnika ali da se ne odzove na opozorilo in poziv, naj vsebino zbríše ter da na takšna opozorila ne odgovarja,
- (3) da se pri moderiranju komentarjev uporabljajo dvojna merila: da se moderatorji za izbris ali neizbris nekega komentarja odločajo preveč subjektivno in arbitrarno, pri čemer svojih odločitev ne pojasnjujejo,
- (4) da se moderatorji tudi za vzpostavitev nadzora nad uporabnikom in trajanju nadzora odločajo po različnih merilih, da so ta merila očitno preveč arbitrarna, moderatorji pa svojih odločitev in meril na sploh uporabnikom ne pojasnjujejo,
- (5) da se nad delom moderatorjev - strokovnost in utemeljenost odločitev - nimajo komu pritožiti, da uredništvo na takšne pritožbe ne odgovarja.

Menim, da imajo uporabniki pravico do odgovora, zakaj je bil nek komentar izbrisan oz. zakaj nek komentar ni bil izbrisan, ne le do informacije, na podlagi katerega člena pravil, ampak tudi do vsebinske utemeljitve takšne odločitve.

Menim tudi, da imajo uporabniki pravico do vsebinskega pojasnila o vzrokih za začetek nadzora in trajanju nadzora.

Prav tako menim, da imajo uporabniki pravico do pritožbe na moderatorjevo odločitev, pri čemer bi morali v uredništvu predvideti, kdo in kako odloča o pritožbi.

III. Vloga varuha

Menim, da varuh ne more podajati mnenja o vsebini uporabniških komentarjev, saj ne gre za medijsko vsebino, ki nastaja na podlagi programskih standardov in poklicnih meril.

Prav tako menim, da varuh ne more opravljati vloge pojasnjevalca odločitev moderatorjev ali vloge »nadmoderatorja«, ki bi odločal v sporih ali bil končno razsodnik.

Menim, da lahko varuh v teh primerih deluje le kot mediator, in sicer tako, da posreduje pritožbe in pojasnila, spodbuja dialog med obema stranema, poudarja vlogo javnega medijskega servisa, opozarja na zaznane pomanjkljivosti in nepravilnosti ter predlaga rešitve.

V tem duhu je varuhinja aprila letos **Komisiji programskega sveta za multimedijske vsebine predlagala pripravo panela o etiki komuniciranja na spletnem mestu rtv slo.si**, na katerem bi analitično, na podlagi izkušenj ter primerov dobrih praks na tujem preučili možnosti, da bi RTV SLO tudi med uporabniki - komentatorji spodbujala kulturnen in demokratičen dialog, preprečevala razmah neprimerne govora ter uporabnike spletne

platforma javnega medijskega servisa trajno zaščitila pred agresivnimi in sovražnimi komentatorji (in t.i. troli).

Možnih poit je več, od krepitve moderatorske ekipe in dodatnega izobraževanja, manjše število tem, ki so odprte za komentiranje, ali večkratna odločitev za predmoderiranje, zapiranje komentatorske aplikacije v nočnih urah, ko teme niso moderirane, spodbujanja uporabnikov, ki z omikanim, kultiviranim in vsebinskim komentiranjem širijo demokratični prostor itd.

Komisija je predlog sprejela, realizacija še ni definirana.

Varuhinja je pripravljena sodelovati pri pripravi takšnega panela.

IV. Priporočilo

Uredništvu za nove medije, vodstvu MMC ter odgovornim uredništvom Radia in Televizije Slovenija, ki so po statutu odgovorni za vsebine, objavljene na spletnem mestu rtslo.si, priporočam, da **pripravijo nabor možnih ukrepov** za izboljšanje komunikacije med uporabniki (komentatorji) in moderatorji (uredništvom), ki bi vključevali tudi **protokol komuniciranja in pritožbeni postopek**, ter po potrebi predlagajo dopolnitev Standardov in pravil. Seznam ukrepov naj se pripravi **čim prej, po možnosti v dveh mesecih**, ter o njih obvesti varuhinjo.

Ljubljana, 5. 9. 2017

STATISTIKA ODZIVOV

	avgust 2017	julij 2017	avgust 2016
TELEVIZIJA SLOVENIJA			
Skupaj	49	46	34
Informativni program	15	29	21
Kulturni in umetniški program	8	6	1
Športni program	6	3	11
Razvedrilni program	5	2	0
Program plus	6	2	1
Regionalni TV program	1	0	
Ostalo	8	4	
RADIO SLOVENIJA			
Skupaj	3	12	3
Radio Prvi	2	9	0
Val 202	0	3	0
Regionalni RA program/RSI	1	0	0
Ostalo	0	0	3
MMC			
Skupaj	18	19	7
Vsebine	13	15	7
Prilagojeni programi		1	
Dostopnost, storitve	5	3	
RTV SLOVENIJA			
Skupaj	30	25	28
Jezikovna kultura	3	3	
Oglaševanje	1	1	
RTV prispevek	2	1	
Tehnične zadeve	6	6	
RTV SLO - splošno	1	3	
Programski svet	0	1	
Varuhinja	8	3	
Ostalo	9	7	
VSI ODZIVI	100	102	72